VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL V. Nr. 3 MARTIE 1938

I. Delvaux: VIRTUȚILE TEOLOGALE

Anul V Cluj, Martie 1938 Nr. 3

VIAŢA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

DIN TRECUTUL ROMÂNESC

PILDE DE EROISM FEMENIN

de ASTRA MACAVEU

Vasta ştiinţă a istoriei s'ar putea împărţi în două mari ramuri: Istoria de suprafaţă şi istoria de adâncimi.

Toate marile mişcări istorice se pregătesc, timp de veacuri, în adâncimile societăţii omeneşti. Marile idei sunt frământate în subconştientul naţiunilor înainte de a fi ridicate la suprafaţa vieţii şi înainte de a se manifesta în văzul lumii. Taina personalităţilor istorice, care au reuşit să determine curente puternice în viaţa omenirii, schimbându-i cursul, stă aici. Aceste mari personalităţi au darul divin de a percepe freamătul abia sensibil al voinţei maselor anonime, cari nu pot fi urnite decât atunci, când idealurile călăuzitoare ale conducătorilor sunt în unison cu tendinţele inconştiente ale mulţimilor.

Femeea e creatoarea istoriei de adâncimi a istoriei intime, care se pierde în vâltoarea anilor, dar care e determinantă pentru desfăşurarea marilor evenimente. Actele de eroism femenin au fost de multe ori trecute sub tăcere, şi din prăfuitele letopiseţe abea de mai putem întrezărì o palidă figură a femeilor de altă dată.

M. Sa Regina Maria şi A. S. R. Principesa Ileana

Despre domniţele noastre şi trecutele lor vieţi a scris d-l C. Gane o carte unică în felul ei în istoriografia noastră, o carte care era necesară şi era aşteptată. Din ea chipurile doamnelor şi domniţelor noastre se desprind destul de luminoase. Le vedem luptând în cadrul evenimentelor contemporane cu ele alături de soţii lor, unele mult mai ambiţioase decât ei, altele discrete şi tandre, altele ridicându-se până la acte de eroism.

Ar trebuì, pe urmele d-lui C. Gane, să se ghicească faptele femeilor din trecutul românesc; nu doamne şi domniţe, ci femei anonime, sute şi mii, care au luptat alături de soţii lor şi au suferit de multe ori, neştiute de nimeni, mai mult decât ei. E un eroism să suporţi chinul aşteptării soţului care luptă în războiu, în timp ce trebue să porţi grija avutului şi a copiilor lăsaţi în seama ta.

Eroine anonime sunt femeile Moţilor, care luptau alături de ei cu furci şi cu coase împotriva asupritorilor, sau acele femei revoltate dela *Colun* (1760) care au fost biciuite în piaţa Sibiului pentrucă s'au ridicat împotriva celor cari voiau să le răpească singura mângâere a chinuitei lor vieţi: sfânta credinţă strămoşească.

Viaţa femeilor se petrecea mai mult în iatac, cu grija lucrului de mână şi a creşterii copiilor; se petrecea în faţa icoanelor, în rugi pioase pentru paza soţilor plecaţi în lupte, sau pentru

îndepărtarea multor rele ce s'au abătut asupra ţării dealungul veacurilor. Femeile române sunt în primul rând pioase; de aceea în acest domeniu, al religiei, se vor manifesta, mai ales, şi unele din aceste manifestări, trecând peste limita vieţii de toate zilele, au ajuns să străbată până în zilele noastre. Zidirea mănăstirii Argeşului se va lega întotdeauna în mintea noastră de chipurile a două femei: Una legendară, soţia meşterului Manole care s'a lăsat zidită de bărbatul ei pentruca mănăstirea să fie trainică, alta reală, a Doamnei Miliţa, care şi-a dăruit toate podoabele pentru ca sfântul lăcaş de închinare să fie terminat.

Demnă de admirat e Doamna Elena a lui Petru Rareş Voevod, care refugiată în cetatea Ciceului caută să îmbunătăţească trista soarte a soţului său prin scrisori trimise persoanelor influente cari puteau să-l ajute.

Iar mama viteazului Domn Mihaiu ni se înfăţişează, în testamentul ei, într'o icoană nesfârşit de duioasă: călugăriţă bătrână rugându-se pentru odihna scump răposatului fiu al ei şi făcând pioase danii pentru pomenirea lui.

De mult zbucium a avut parte Doamna Maria Brâncoveanu, dar a suportat cu demnitate şi curaj toate nenorocirile ce s'au abătut asupra ei. Doamna Maria era evlavioasă — în timpul zilelor de glorie a soţului ei clădeşte o biserică la Bucureşti — şi credinţa în Dumnezeu i-a dat putere să mai trăiască după sfârşitul tragic al Brâncoveanului.

Canova: Devotamentul

Soţul şi copiii i-au fost răpiţi prin moarte cumplită, averea i-a fost luată, ea însăşi a trebuit să sufere toate ororile închisorii şi pribegiei şi totuşi nu-şi pierde curajul şi credinţa în Dumnezeu. Doamna Maria şi-a consacrat restul zilelor pentru a-şi reface măcar o parte din averea risipită şi pentru a creşte pe unicul său nepot Constantin. Aducând in ţară osemintele domnitorului martir, le îngroapă în biserica Sfântului Gheorghe din Bucureşti, unde ca o amintire sfântă şi duioasă din partea Doamnei Maria veghează o frumoasă candelă, strajă a rămăşiţelor pământeşti ale lui Constantin Brâncoveanu.

În timpurile mai apropiate de noi, se găsesc exemple mai vii de discret eroism femenin.

În cursul secolului XVIII-lea Transilvania a fost frământată de lupte înverşunate pentru păstrarea religiei ortodoxe.

Preotul Ioan Piuariu Molnar din Sadu, poreclit Popa Tunsu,[1]) este unul dintre cei mai zeloşi luptători. Predica în ţinuturile Sibiiului, Clujului şi pe Câmpia Mureşului, îndemnând pe oameni să nu-şi părăsească religia strămoşească. În timpul unei înflăcărate predici din satul Pogăceaua e prins. Petru Maior [2]) povesteşte toate peripeţiile prin care a trecut părintele Piuariu dupăce a fost prins, cum a fost purtat pe drumuri, în puterea nopţii, până la Târgu-Murăş şi dus la închisoarea din Viena.

În timp ce Piuariu Molnar suferea persecuţiile autorităţilor, părinţii săi Ioan şi Dobra şi soţia sa Patrasia cu cei doi copilaşi trăiau momente de nelinişte şi înfrigurare. Din scrisoarea scrisă de preoteasa Patrasia în 1761[3]), se întrezăreşte printre cuvintele protocolare de umilită recunoştinţă faţă de milostivirea arătată de împărat soţului ei, toată înfrigurata nelinişte în care trăiseră ai săi, în timp ce părintele Ioan Piuariu Molnar era purtat de oamenii stăpânirii spre Viena. Se vede, din această scrisoare, neţărmurita bucurie a Patrasiei că a aflat veşti despre soţul ei şi felul înduioşător în care mulţumeşte lui Dumnezeu pentru acest lucru îngenunchind în faţa icoanei Lui împreună cu cei doi copilaşi ai ei. Dar din această scrisoare Patrasia apare nu numai ca o mamă evlavioasă şi o soţie îngrijorată de soarta soţului ei, ci şi ca o bună şi vrednică gospodină care se îngrijeşte să nu se risipească avutul cu multă trudă agonisit, căci scrie soţului ei că a isprăvit de ridicat zidu-

[1]) Această poreclă i-a venit deacolo, că fiind hirotonit în Ţara Românească „poruncilor împărăteşti şi canoniceşti", episcopul Aron l-a tuns.

[2]) Petru Maior, Istoria bisericii Românilor atât acestor dincoace, precum şi a celor dincolo de Dunăre.

[3]) I. Lupaş în Omagiu lui I. Bianu, Bucureşti 1927.

rile casei celei noi. O asemenea mamă evlavioasă, iubitoare şi vrednică desigur că a dat o creştere exemplară copiilor ei; şi străduinţele îi sunt răsplătite prin faptul ca unul dintre copii ei ajunge una d'ntre cele mai distinse personalităţi din Transilvania: Ioan Piuariu Molnar „neobositul doctor de tămăduirea ochilor" din Cluj, care a urmărit desfăşurarea vieţii româneşti sub toate aspectele ei.

O altă mamă care a ştiut creşte astfel pe fiul ei încât a ajuns a face cinste neamului românesc, a fost Anastasia Şaguna,[1]) a cărei memorie va rămânea neuitată alături de a înţeleptului mitropolit Andreiu Şaguna. Anastasia Şaguna moştenise din strămoşi religia ortodoxă şi, bazată pe dogmele ei, a dat creştere copiilor săi iubiţi. Soţul ei, însă, ajungând în grele încurcături financiare, s'a lăsat înduplecat de îndemnurile unui episcop catolic, Fischer din Agria, şi a voit să schimbe religia ortodoxă a celor trei copii ai săi pentru ai putea trimite gratuit la şcoalele romano-catolice. Anastasia nu putea concepe un asemenea lucru. Ea încercă prin rugăminţi făcute la Viena, să înduplece Stăpânirea ca să nu-i îndepărteze copiii dela dreapta religie strămoşească.

Rugăminţile ei au rămas zadarnice, dar ea a ştiut da o creştere atât de aleasă copiilor săi, încât aceştia legaţi printr'o pioasă şi adâncă dragoste faţă de mama lor, s'au întors, îndată ce au fost majori, la religia ortodoxă.

Ca o pildă va rămâne în istorie şi viaţa cinstită, închinată binelui obştesc, a Doamnei Elena Cuza. În tot timpul vieţii ea n'a încetat de a ajuta pe cei năpăstuiţi de soarte, iar faţă de soţul său a avut un devotament exemplar întovărăşindu-l şi mângâindu-l în tristele zile ale exilului său.

Eroic a suportat şi regina Elisabeta moartea unicei şi iubitei sale copile, şi ştiind să-şi înfrâneze durerea, a căutat să potolească chinurile multor bolnavi şi săraci.

Regina Maria a făcut adevărate acte de eroism îngrijind pe răniţi şi pe bolnavi, fără a se gândi la pericolul în care-şi punea vieaţa, în timpul greaznicului refugiu al armatelor române în Moldova. Regina Maria, mama răniţilor, prin pildele ei de abnegaţie şi curaj, a insuflat curaj şi a adus speranţă şi mângăere în inimile Românilor, în cele mai grele împrejurări, pe care le-au putut totusi înfrânge.

Dar războiul prin care Românii au reuşit să atingă hotarele lor fireşti, a dat prilej unei femei să-şi arate dragostea faţă de ne-am prin jertfirea vieţii ei însăşi.

Ecaterina Teodoroiu, eroina dela Jiu, s'a jertfit pentru patrie, murind moarte de viteaz ca luptătoare alături de soldaţii români.

Din aceste pilde de eroism femenin schiţate sumar, aşi voi să se desprindă adânca mea admiraţie pentru frumoasa viaţă ce au trăit aceste femei, cari prin faptele lor au putut da un sens mai uman şi mai frumos vieţii româneşti.

[1]) I. Lupaş, Anastasia Şaguna, Bucureşti 1927.

Interior ţărănesc din Sebeş Huedin

SUNT ROB

de EMIL ZEGREANU

Sunt robul zeului ce-l port în mine,
De veacuri mă tot biciuie şi tac,
Cu soartea niciodată nu mă 'mpac
Deşi în orice rău eu văd un bine.

Râvnesc spre culmi de gânduri şi de stânci,
Cu mine lupt adesea să mă 'ntrec,
În loc de vin cu lacrimi îmi petrec
Şi carnea-mi sângeră în răni adânci.

Eu nu cunosc cuvântul: nu se poate;
Şi'n loc să murmur, mă târăsc pe coate
Şi's fericit când lupta e mai grea.

Când umbra morţii mi-o cădea pe ploape,
Mă voiu simţi de Tine mai aproape
Şi voiu trăi în nemurirea Ta.

PENTRU SĂNĂTATEA CELOR MICI

COPIII ŞI SOMNUL

de D. CĂLUGĂR

Iată-ne în situaţia de a scrie ceva despre copii şi despre somnul lor. Despre copii şi somn?... De... În legătură cu copiii se pot scrie multe, frumoase şi însemnate lucruri. Dar despre somn?... Ce să scrii despre somn? Doar acesta e un lucru prea obişnuit, prea de toate zilele.

Iată, aşa suntem obicinuiţi să privim chestiunea în primul moment. Aşa ne amăgim să apreciem somnul nostru şi mai ales al copiilor noştri, fără a cugeta şi la aceea, că tocmai ceea ce e mai obicinuit în vieaţa noastră poate avea şi cea mai mare însemnătate în sănătatea fizică şi intelectuală a fiinţei omeneşti. Copiii îşi trăiesc cel puţin o jumătate din vieaţa lor în somn. Este deci fără însemnătate a privi asupra acestei părţi mari şi a căuta să le-o îmbiem copilaşilor noştri în cele mai favorabile condiţiuni? Este de prisos să răspundem în mod afirmativ. Căci aces. răspuns cade, în chip necesar şi prompt, sub ochii oricărui om şi părinte cu cuget clar şi cu inimă întreagă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Lebrun: Mama şi fiica

După o zi zdrobită, după muncă şi oboseală, timp în care fiinţa noastră şi-a consumat multă parte din forţele sale, urmează noaptea cu somnul ei odihnitor. După activitatea din şcoală, jocul din stradă şi din casă, urmează şi pentru copil o vreme de odihnă, de recreaţie, de linişte complectă şi liniştitoare – vine noaptea cu somnul. Ceea ce a distrus alergarea şi jocul, repară somnul bine înţeles şi bine folosit. Aşa stă fiinţa copilului într'o continuă balanţă: epuizare şi reconstrucţie. Dacă talerul negativ nu este compensat normal de cel pozitiv, micuţii noştri înaintează spre vieaţă în chip nesigur şi nesănătos. Deci atenţie!

Mai întâi nu e fără de folos a aminti aici, că durata somnului stă în raport invers cu etatea omului, deci şi cu etatea copilului. Cine nu ştie, de exemplu, că pruncii, în primele luni ale vieţii lor, dorm peste 20 ore din zi? Dar cine nu ştie şi aceea, că, pe măsură ce înaintăm în vârstă, noi simţim mai puţin lipsa unui somn îndelungat? Bunicii, de exemplu, îşi trec vremea nopţii cu luleaua fumegândă şi răscolind tăciunii din cuptor. Ei sunt perfect recreaţi, dacă dorm 3–4 ore din cele 24 ale zilei.

Cercetări temeinice arată că, până la 6 ani, copilul are nevoie cel puţin de 12 ore de somn zilnic. Între 7–9 ani, el trebuie să doarmă cam 11 ore, iar între 9–12 ani câte 10 ore zilnic. Aici zace un temei biologic şi psihologic. Pe baza acestuia se arată că numai într'un asemenea interval se poate conta pe o sigură reconstrucţie fizică şi psihică a copilului, numai într'un asemenea interval se reconstruieşte în prunc ceea ce s'a epuizat în timpul zilei.

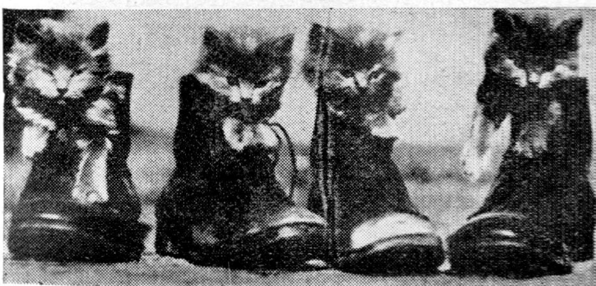
Dar constatările acestea vizează şi laturea educativă. Ele se îndreaptă către părinţi şi îi avertizează că au datoria de a înlesni copiilor lor aceste ore de somn. Concluziile acestea opresc pofta unor părinţi de a răpi mereu din somnul copiilor prin aceea că îi poartă seara prin vecini, în vizite, la diferite reprezentaţii, ori chiar şi la baluri. Există părinţi cari cred că pruncilor trebuie să li se arate totul şi că micuţii trebuie să-i însoţească, chiar şi seara târziu, peste tot locul. Aceasta este o concepţie care stă în contradicţie cu legea firii şi care contribuie la o educaţie nechibzuită. Câtă vreme copilul e copil, el trebuie să rămână numai ceea ce e în realitate, să vadă numai ceea ce

e de văzut şi să doarmă atunci când soseşte, pentru el, vremea somnului. Nu este consult să împlinim copiilor toate dorinţele. Ei vreau adesea să rămână treji până seara târziu, să ne însoţească înafară de locuinţă, etc. Ei dovedesc prin aceasta că lucrează oarecum împotriva sănătăţii lor, desigur în mod inconştient, dar arată că noi trebuie să stabilim graniţele raţionale şi „să-i alungăm în pat“ *la vremea cea mai potrivită. Părinţi, nu furaţi din somnul copiilor voştri! Lăsaţi somnului timpul de somn!*

Se 'nţelege, ar fi să amintim aici şi aceea că pruncii trebuie să doarmă în pat curat, aer curat, etc. Dar acestea se înţeleg dela sine. Un amănunt în această privinţă însă trebuie totuş amintit: copilul să fie obişnuit a dormi cu mânile deasupra cuverturii de pat. Aceasta îl împiedecă a-şi inchirci trupul şi astfel îi uşurează respiraţia.

Somnul copilului trebuie observat însă şi din punct de vedere psihologic. Când copilul cade într'un somn adânc şi cu vise, când zâmbeşte în somn şi nu tresare, când nu se trezeşte chiar dacă cei din jurul său vorbesc tare, atunci e semn că el se află într'un somn sănătos. Dar când copilul are o atitudine contrară, atunci e semn că ceva de ordin psihologic îl tulbură.

De fapt, de unde pot proveni aceste două situaţii? Cea dintâi e un rezultat natural a unei zile în care copilul s'a jucat frumos, a cercetat şcoala în ordine, a citit ceva moral, nu a fost surmenat în chip iraţional şi a fost adormit la bună vreme. A doua, dimpotrivă, este rezultatul unei zile în care copilul a văzut lucruri imorale ori cumva înspăimântătoare, a trecut numai pe lângă şcoală, *a fost surmenat cu lecţiile, a fost purtat seara pe la vecini sau festivităţi şi deci n'a fost adormit la vreme. Toate acestea arată în mod clar, că somnul copiilor noştri nu este o chestiune legată exclusiv de vremea dintre seară şi dimineaţă, ci că valoarea, calitatea, eficacitatea lui o putem asigura noi încă în timpul zilei. Iar dacă în preajma somnului observăm la copil o supraoboseală, o tresărire nervoasă,*

Bucuria lor...

e de recomandat să-i provocăm un joc recreativ de cel mult ½ oră. E o introducere într'un somn liniştit.

Cel mai preţios somn al copilului este cel cuprins între 7-12 ore seara. Atunci doarme el adânc şi recreativ. Dar tot atunci se întorc mulţi părinţi dela slujbe, festivaluri, etc. şi adesea îşi trezesc odorul,... ca „să-i zică bună seara“ şi să se joace puţintel cu el. Doamne, ce greşală! Prin aceasta se distruge liniştea copilului şi i se conturbă somnul unei nopţi întregi. Într'o asemenea situaţie, copilul nu va mai putea readormi adânc şi sănătos. Concluzia?... Se 'nţelege dela sine.

Asemenea condiţii şi altele ca acestea ne vădesc folosul somnului pentru copii. Ele ne arată cum trebuie să le pregătim micuţilor o dimineaţă veselă, o zi proaspătă şi un viitor plin de sănătate. Să nu uităm deci că somnul este, pentru copil, o pâne trupească şi sufletească. Somnul este o medicină sigură şi ieftină, un medicament pe care îl poate deci folosi chiar şi cel mai sărac părinte, pentru sănătatea pruncilor săi.

Şi, aşa fiind, ar putea exista un adevărat părinte, care să neglijeze a-şi sătura copilul cu această pâne, a-l însănătoşa şi întări cu un asemenea medicament?

CUM PUTEM ASIGURA

PRIMATUL MUNCII ROMÂNEȘTI

de GRIGORIE T. MARCU

In pridvor

Iată-mă târât fără voia mea în discuția unei probleme pentru care-mi tăgăduiesc din capul locului orice competență. Așa ceva mi se întâmplă pentru prima dată. Vă făgăduiesc însă că pe viitor mă voiu feri să mai comit această imprudență.

Problema primatului muncii românești spânzură la afișierul zilei. Fostul ministru, dl Valer Pop, a alcătuit o lege pentru protecția ei, care s'a aplicat ca toate legile făurite într'un timp record și care tocmai de aceea n'a putut să dea alte rezultate decât cele cari se cunosc. Așa încât, astăzi putem spune că problema primatului muncii naționale bolește. Lumea s'a obișnuit să privească cu scepticism rezolvarea ei, pentru că aude pe-un specialist sau altul grăind cam așa:

— Bine, dar dacă dai afară pe străini, pașaportari sau nepașaportari, ce pui în loc?

— Punem români, căci avem destui! — aș fi răspuns eu bunăoară, înainte cu un an. Astăzi însă cuget altfel. Recunosc că spusele cunoscătorilor conțin foarte mult adevăr. Recunosc, după ce am pățit-o. Pentrucă — uitasem să vă spun — luându-mi în serios numele de român, m'am apucat astăvară să contribuiesc și eu la crearea păturii de mijloc a societății românești, pe care încă n'o avem, care încă-i compusă aproape sută la sută din minoritari și oaspeți dinafară.

Ideia mi-a sugerat-o, indirect, primarul satului meu. Avea un băiat, alături de alți șapte mai mici, care tocmai isprăvise cu brio șapte clase primare. Fusese cel mai bun pe 'ntreaga vale a Secașului. Tatăl său l-ar fi dat la școală la oraș. Visa să-l facă domn, să-l vadă înțolit, să-l știe „profesăr" sau „arvocat." Păcatul nostru original. Noroc că sărăcia de-acasă l-a convins să renunțe. Și atunci, s'a gândit să-l dee la o meserie. Auzise că arsenalul armatei din Sibiu primește ucenici cu șapte clase primare. A venit la mine și m'a rugat să-i plasez băiatul, că „vezi, Dumneavoastră sânteți cu putere și știți cum să grăiți cu domnii ăi mari dela arsenal." Zis și făcut. I-am promis și omul a plecat împăcat. Cu cine se 'ntâlnea, ii spunea că „domnișorul popii" îi va duce odrasla la meserie la oraș. Vestea s'a răspândit în satu 'ntreg și iată că mă pomenesc cu alți săteni, cari și ei aveau copii „faini" de dat la meserie. Când m'am trezit că vin la mine cu asemenea cereri până și din satele vecine, mi se părea că fusesem transformat într'un veritabil oficiu public de plasare.

— Fac pentru primatul muncii românești! — îmi spuneam în cugetul meu.

Am ales dintre solicitatori patru băieți pe sprânceană, – trei din satul meu și unul din vecini – toți cu media generală peste nouă. Și-am purces la Sibiu cu „dreptățile" lor în buzunar.

Lucrurile mergeau anevoie. Au trecut câteva săptămâni și încă n'apucasem să-i plasez. Părinții băieților și-au pierdut răbdarea. Au început să mă asalteze cu jalbe disperate. Unul îmi scria că nu-și mai poate urni băiatul la treabă, așa-i de supărat. Îi cerea să-l ducă de zor la oraș, căci și așa el nu va mai lucra nimic acasă.

Stăruința lor îmi plăcea. Eram sigur că o să facă ispravă dacă au ajuns până la... grevă.

În sfârșit, au fost primiți, au venit și s'au așezat aici, au fost primiți în cămin și s'au apucat de treabă. I-am îndemnat să facă examen de bursă și au reușit toți.

Câteva săptămâni au lucrat cu tragere de

inimă, învățau bine la școală și aveau o purtare exemplară. Numai laude îmi auzeam de pe urma lor.

Dela o vreme, i-a apucat urâtul pe doi dintre ei: băiatul primarului și cel cu greva. Veneau pe la mine tot mai abătuți. Odată mi-a spus „grevistul" că a fost mutat dela specialitatea „strungărie" la „covăcie", fără voia lui. Am căutat să-l capacitez, arătându-i că nici un fel de muncă cinstită nu-i de disprețuit. Zadarnic. El nu se putea împăca de loc cu gândul că o să ajungă „țâgan." Ce-o să spună satul de el? (Pe satele noastre potcovarul este mai totdeauna țigan.) Bietul băiat suferea cu adevărat. A plecat și nu l-am mai văzut.

După vre-o două săptămâni am aflat povestea lui. A scris părinților să vină să-l ducă acasă, că de nu se aruncă înaintea trenului. Și părinții au venit, l-au încărcat în căruță și l-au dus. Bine 'nțeles că n'au mai dat pe la mine. Băiatul primarului l-a urmat.

Până aici, faptele – așa cum s'au petrecut. Acum semnificația lor.

Poporul nostru, harnic și muncitor, n'are cultul oricărei munci. Puțini sunt aceia cari fac treabă și altundeva decât la coarnele plugului. Nu-i place orașul. Când îi place, de obiceiu se pierde, se desfigurează sufletește. Fiecare se visează domn, domn mare, cât mai mare. Dacă nu se poate face domn, mai bine stă acasă, cum fac băieții mei. Cei plecați la meserii, când se 'ntorc în sat de sărbători, sunt disprețuiți de cei de-o seamă cu ei. Lucrul acesta l-am constatat de atâtea ori. Mi s'a spus de pildă, că cei doi băeți de cari vă vorbeam, nu mai pot ieși din curte de rușine. Știți de ce? Fetele le-au făcut „poezii" colțoase ca niște satire, pe cari le cântă când ies cu furca la șezătoare sau la „brutuci."

Flăcău din județul Roman

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Frumusețile Țării: Cascadă

Mă gândesc de multe ori, câte energii rămân neîntrebuințate în umbra satelor noastre, câți meseriași harnici și pricepuți n'ar putea ieși dela țară, câte locuri ocupate de străini n'ar putea fi cinstite de elementul autohton. Căci lipsă *este* de asemenea mâini de lucru. Până nu le avem, până nu le formăm, zadarnic strigăm împotriva străinilor.

Înainte cu câteva luni, dl prof. univ. Simion Mehedinți a adresat un apel românilor din America, îndemnându-i să se întoarcă în țară. I s'a răspuns că le e greu să-și părăsească rosturile lor, însă ne-ar putea trimite un contingent de ingineri și meseriași cari să ia locul străinilor din industria noastră.

Atâta n'ajunge. Trebuiesc răscolite satele

noastre, trebuiesc învăţaţi ţăranii noştri să preţuiască şi alte munci decât agricultura, trebuiesc educaţi metodic şi stăruitor în această direcţie şi atunci problema primatului muncii naţionale se va rezolva uşor.

Asta însă s'o facă „cei chemaţi" – adică şi preoţii şi învăţătorii.

POEME ÎN PROZĂ

VISURI ŞI FLORI

de S. ALFAVITA

... Visurile noastre, mărgele de diamant înşirate pe firişoare ascunse deasupra anilor până dincolo de vremi...

Atunci,... câte veacuri să fie oare de atunci?. Atunci florile primăverii năzuiau către lumina soarelui cald; atunci Mărţişor împletea în taină cununa copilei cu priviri de azur.

Şi în urmă lăcrămioarele au răsărit multe, multe şi dragi, ca şi lacrimile risipite în taină de cosânzienele desamăgite...

De aceea ne sânt atât de dragi florile de crâng.

Acum, acelaşi dor de viaţă nouă a îmbrăţişat cuprinsurile. Acum, ca şi atunci, păsările de aici vestesc tovarăşele din zări, cărora le vor ciripi despre iarna care s'a dus... Şi zilele vor trece asemeni acelora care au trecut, iar bobiţele de diamant vor rămânea mereu înşirate pe firişoare nevăzute, deasupra anilor care vin...

Şi chiar dacă ghioceii şi lăcrimioarele adormi-vor prelung, ca să apară în primăveri viitoare mereu mai strălucite, fecioarele nopţii vor veni însoţite de zefiri, vor veni şi atunci la fiecare douăsprezece ore să se îmbăeze în parfumul crinilor albi, între care fluturii îmbătaţi de lumină şi parfum, vor durmi lângă amfore...

Şi visul va creşte mereu, pentru că renaşte cu fiecare primăvară, iar bobiţele de diamant vor rămânea mereu înşirate pe firişoare nevăzute, pe firişoare ascunse deasupra anilor, dincolo de vremelnic...

Vestitorii Primăverii

STRIGĂT

de CONST. GORAN

Munţi de păcate am şi gem
Ca un năer
Pe-o navă sfărâmată:
Cad valurile şi Te chem
Flămând de cer.

Sunt păcătos; ce să răspund,
Ce să răspund?
Ştii tot... vezi tot... cum să m'ascund,
Când fulgerele mă pătrund,
Când mă scufund?

Sărac şi gol în veac suspin,
Sunt călător,
Sunt păcătos, pribeag, strein,
De Tine sufletul mi-e plin
De cer mi-i dor!

GHIOCEII...

de S. TANA

Strălucitori ni-i scoate 'n cale
Un vânt de primăvară, cald,
Şi 'n vraja razelor de soare
Cu visurile dragi îi scald.

Ei vin cu calda'nfiorare
A unei lumi de frumuseţi,
Şi în văzduh resfiră tainic
Puterea unei alte vieţi.

Mai albi ca visurile albe
Din noaptea unei primăveri,
Din viaţa lor se naşte clipa
Alinătoare de dureri...

In preajma lor tresare gândul
Infiorat de-un tainic dor,
Şi 'n suflete din zarea sfântă
Credinţele încet cobor.

Se scutură petale albe
Pe urma pasului pierit,
Dar ei au strălucit pe fruntea
Fecioarelor care-au murit.

In umbra sfântă din altare
Apar duios şi strălucind;
Din sânul lor o pace-adâncă
La cer se 'nalţă 'ncet plutind.

Ei sunt nădejdea ce 'ncolţeşte
In inimi care-au înviat;
Şi sunt surâsul primăverii
Şi raza visului curat...

GLORII ALE CREȘTINISMULUI

CARTAGINEA DE ODINIOARĂ

de Pr. FL. MUREȘANU

Cartagena: Ruinele Catedralei Sf. Ciprian

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Nu avem aici cetăți stătătoare"... (Evrei 13, 14). Și cetățile – fie chiar săpate în granit – ca și metropolele ce abia își pot socotì numărul celor ce locuesc într'ânsele își au destinul lor împletit din vremelnicie. Se nasc sub zodia vremii; ating culmi de multe veacuri, sau chiar milenii și apoi unele se precipită în hăul de beznă al lui „Cronos", lăsând pe acest târâm, drept mărturie a călătoriei lor, câteva frânturi de temelie, obeliscuri sau colonade rotunjite în marmură albă ce-și întind asemenea omului căzut în valuri, mâini albe, rugătoare, către veacurile ce trec pe lângă ele în goană, cerșind mântuire din înecul valurilor telurice.

Cartaginea, metropola de odinioară a Africei de nord, care atinsese un număr de 700.000 de locuitori, acea temută cetate punică, în fața căreia „Roma eternă" a fost cuprinsă de îngrozire... ne mărturisește neînțelesul destin căruia îi sunt supuse și pietrite, nu numai fragilitatea omenească.

Începutul Cartaginei unii îl coboară până la anul 1554 a. Hr., când purta numele de *Cadmeia.*

Prințesa Didona din Tyrul Feniciei i-a dat numele de Cartha – Hodath, adică orașul cel nou (Kert = oraș, hads = nou). Grecii îi desfigurau numele zicându-i Karkhêdon iar Romanii, *Carthago.*

Ruinele Cartaginei de odinioară scoase la iveală până acum deosebesc în istoria ei trei perioade.

Întâia este perioada punică.

Așezată într'o poziție strategică, acolo unde coasta africană se apropie mai mult de Europa, Cartaginea privea în linie dreaptă spre Ostia romană dela gura Tibrului și domina bazinul apusean al Mediteranei, putând împiedeca orice trecere. Cu timpul și-a alcătuit un adevărat imperiu dela Cyrene la Gibraltar ocupând chiar câteva puncte miniere și în peninsula iberică.

Apogeul îl atinge sub Hannibal, iar cu fratele acestuia, cu Hasdrubal, se încheie perioada de mărire punică a Cartaginei.

Bătălia dela Zama din 202 pecetluește definitiv soarta Cartaginei punice. Câțiva ani mai târziu Romanii vor trage cu plugul peste temeliile ei, silind pe vechii puni răsboinici și neîntrecuți corăbieri să-și depărteze așezarea cu 15 km. mai înăuntru pe uscat. Cam pe la 127 a. Hr. o colonie romană va încerca refacerea Cartaginei sub urmele de *Colonia Junona.*

Din această perioadă romană mai resistă până azi numele unui apaduct înalt de 23 m. și 16 cisterne.

Creștinismul, a treia perioadă din istoria Cartaginei o găsește în vădită înflorire. În portul ei se opresc primii misionari ai Evangheliei lui Hristos pentru Africa de sus. De acì pleacă apoi propoveduitorii lumii celei noi și Cartaginea devine mama creștină a tuturor celorlalte cetăți ale Africei de nord, dela Cyrene la Gibraltar.

„Rivală de totdeauna a Romei, altădată prin arme și curaj, ea se va înălța de acì înainte prin măreția și strălucirea sa creștină.“

În răspândirea slovei creștinești in grai latin Roma este ucenică a Cartaginei. Dascălii evangheliei, sfinții și martirii Cartaginei vor străluci de-apururi în istoria Bisericii.

Cei dintâi creatori ai literaturii creștine din apus sunt cartagineni. Amintim numai două nume din prima perioadă a creștinismului: Tertulian și Ciprian. Ambii sunt din Cartagina și au propoveduit acì, primul ca preot, iar al doilea ca Episcop.

Versio antiqua latina a sfintei Scripturi deși s'a păstrat sub numele de „*Itala*“ – „totuși se pare că traducerea provine din Africa.“ Numele de Itala se explică prin faptul, că dintre recenziile ulterioare mai reușită fiind una ce s'a făcut in Italia – s'a impus în uz până ce a fost înlocuită de *Vulgata* lui Ieronim.

Starea de înflorire și avânt a creștinismului în Cartaginea – și răspândirea lui în ținuturile Tunisiei mănoase, pe care S. Ciprian le elogiază zicând că acì întâlnești „pretutindeni oaze, pretutindeni municipii, pretutindeni viață“, – putem să o bănuim și din faptul că foarte de vreme, in zilele pline de nesiguranță și persecuțiuni împotriva creștinilor – și chiar in vremea celei a lui Deciu (249–251), Ciprian, ca Episcop, adună la 255 în Cartaginea, spre frățească sfătuire, 31 de Episcopi și 84 la 256, toți din Africa.

Dar slova Cartaginiei de atunci, îngropată apoi de puhoiul Vandalilor și mai târziu al Arabilor, zace în sânurile pământului sfințit cu sânge mucenicesc.

Despre slova de odinioară ne grăiesc azi numeroasele ruine pe cari vremea noastră le scoate tot mai mult la iveală.

Nostalgia sufletului creștin pășește cu infiorare pe lespezile desgropate ale amfiteatrului unde atâția martiri și-au oferit sângele jertfă de mărturisire a lui Hristos Domnul.

Sângele lor a inspirat celebra frază a lui Tertulian: *Sanguis Martyrum semen christianorum.* Acì, o cruce arată locul de supliciu al sfintelor mucenice Perpetua și Felicia, la mormântul cărora Fer. Augustin de trei ori le-a rostit panegiricul. La unul din aceste prilejuri a spus că cele două martire trebuia să fie unite și in moarte ca și in viață „căci – Felicia n'ar fi putut să fie dacă n'ar fi fost Perpetua“.

Săpăturile din jurul amfiteatrului au adus la lumină numeroase basilici unde, fără indoială, sf. Ciprian a prezidat intr'una din ele sinoadele din Cartaginea.

Trunchiurile de marmoră ce sprijineau odinioară bolți inalte ce au vibrat de tăria cuvântului Evangheliei – dacă le-am putea face să vorbească ne-ar povestì cu duioșie despre blândețele și ințelegătoarea ingăduință a sf. Ciprian față de cei căzuți în timpul fioroasei persecuțiuni a lui Deciu, dar și despre energia cu care cerea ascultare de cuvântul Episcopului – pentru păstrarea desăvârșitei unități în Biserică și curajul cu care pázea ortodoxia invățăturii creștinești pecetluind-o cu prețul capului său care i-a fost tăiat sub persecuția lui Valerian la anul 258.

CHEMARE LA LUPTĂ

de CONST. GORAN

De-acuma ridicați-vă, de-odată,
Oștiri ale Stăpânului Prea Sfânt:
Veniți ca viforul la lupta mare
Cad peste cruce trăsnetele urii
Și 'n flacări ard străbunele altare...

Din răsărit cu steagurile roșii
Puhoaie negre — îndrăciții vin;
Vin să dărâme cuibul de lumină
Și adăpostul nostru milenar, —
Altarul sfânt — corabie divină...

Din patru zări veniți sub steagul crucii
Că ora bătăliei a sunat,
Cu Împăratul moartea-i înviere,
Fără Iisus e viața un mormânt
Și vale încărcată de durere...

De vom cădea, de vom muri în luptă
Sub steagul crucii 'n veci însângerat,
Să fie lăudat în veac Stăpânul
Mai sus de praf, de-apururi El doar este
Cu Învierea Lui — ne-a înviat...

Din răsărit, apus, din miază-noapte
Vin hoardele satanei negre, vin.
Veniți ca să veghem lângă altare
În ora de apoi, în luptă mare,
Veniți cântând Stăpânului divin.

CRÂMPEIE DE VIAŢĂ

SOARELE DIN PIATRA-ALBĂ

de Dr. EUGENIU DOBROTĂ

I.

CASTELUL MEU

Nu mai văzusem Bucureştii de un an şi jumătate, adecă dela întoarcerea mea din Egipt, aşa că dorinţa mea de a vedea iarăşi capitala Ţării-Româneşti era explicabilă. Alţii văd capitala ţării foarte des, deaceea drumul lor în acest oraş nu e legat de nici un simţământ mai de seamă, pe când pentru mine care sunt legat mereu de slujba mea dela ţară, o plecare la Bucureşti este ceva deosebit, este o întâmplare mare pentru care mă pregătesc cu mult înainte. De câteori plec la Bucureşti îmi pare bine că mai ies din *mediul* meu, îmi pare bine că mai răsuflu şi eu; este o bucurie de copil, cu toate că din călătorie nu m'aleg cu altceva decât cu bucuria ieşirii din sat şi a petrecerii mele de câteva zile într'un oraş mare.

Călătoria mea, despre care va fi vorba aci însă este mai aleasă decât toate călătoriile mele de pân' acum, căci ea mi-a prilejuit cea mai însemnată întâmplare din viaţă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Povestirea noastră începe la sfârşitul lunei Maiu aproape de Sfântul Constantin, când la Bucureşti se ţine congresul anual al medicilor din toată ţara, iar eu făcând parte din *comitet*, ţineam să nu lipsesc aproape niciodată dela şedinţa pentru care eram pregătit de data asta să spun câteva năcazuri de ale medicilor dela ţară. Şi mai era ceva care mă îndemna să plec la Bucureşti. Plănuisem o călătorie nouă, într'un continent nou pe care nu-l văzusem niciodată: America, şi acum mă duceam la Bucureşti pentru ca să-mi fac paşaportul.

Bucureşti! Câte nu-mi aminteşte oraşul acesta drag, cu pretinii mei vechi şi adevăraţi, cu anii mei de medicină petrecuţi în el, cu bunii mei profesori, buni la suflet şi cinstiţi, cu concursurile noastre făcute în faţa bunilor profesori şi doctori bucureşteni, superiori în cultură şi'n suflet, nepărtinitori şi mai ales nerăsbunători faţă de noi cari atunci mergeam la Bucureşti să dăm concurs pentru ca să ocupăm câte-un biet loc de medic de sat. Bucureştii mei dragi mă trăgeau spre ei mai ales la congresele medicale, când şi concediul îl primeam mai uşor dela superiorii mei cari şi-au ocupat locurile lor fără nici un concurs şi cari se purtau cam vitreg cu bieţii medici dela ţară şi nu prea aveau dureri pentru viaţa noastră amărâtă de aici, ci dimpotrivă mai adăogau şi ei câteodată câte-o picătură de venin în sufletele noastre chinuite de năcazuri.

De aceea, rarile mele drumuri la Bucureşti erau pentru mine raze de soare străbătute printre nori şi furtuni, erau linişte de pământ faţă de furtuni pe mare, erau poezii frumoase faţă de răcnete nebune de oameni îmbătaţi, erau frumosul, erau tot ce poate fi şi tot ce se poate închipui mai frumos, erau începutul binelui şi sfârşitul răului. Cele câteva zile petrecute în linişte la Bucureşti mă făceau să uit toate lunile amare dela ţară, iar sufletul înseninat cu care mă întorceam de acolo era dulceaţa cu care îmi îndulceam toate lunile anului petrecut la ţară; aşa că după o călătorie la Bucureşti petreceam mai liniştit la mine acasă, mă simţeam mai împăcat cu soartea mea de om care alin dureri şi împart sănătate oamenilor bolnavi care mă caută.

Acum cinci ani, când am venit aici, lăsând *acolo* de unde venisem o situaţie mai *domnească,* nu-mi făcusem iluzii prea mari despre viaţa care m'aştepta, dar mi-am spus: acolo la ţară sunt departe de lume, departe de viaţa otrăvită cu miros prea tare de medicamente a unei clinici, în care profesorul te ţine în frâu toată ziua şi toată noaptea, de nu mai poţi trăi nici o clipă pentru tine. Şi-am mai ascultat şi de glasul celor cari îmi scriau rugându-mă: „Vino acasă, oamenii te aşteaptă să fii între ei ca să aibă la ei pe omul lor, iar noi care te-am crescut am vrea să te avem mai aproape de noi; mâne-poimâne închidem ochii şi până la urma urmei tot tu ai să moşteneşti casele; ai stat destul în clinică."

Gândul meu şi al celor cari îmi scriau aşa m'a făcut să viu la ţară şi să las la oraş, poate, un viitor mai strălucit. La ţară însă m'aştepta libertatea pe care n'o aveam la oraş, m'aştepta aerul pe care nu-l puteam avea în clinică, m'aştepta mirosul de pământ proaspăt pe care nu-l aveam acolo, m'aştepta soarele pe care în clinică nu-l puteam vedea aşa cum se poate vedea aici la înălţimea de o mie de metri unde am venit.

Munţii mi-erau dragi, fiindcă tinereţea mi-o petrecusem în ei, aşa că revenind aci, eu eram la mine acasă.

La mine acasă – ce vorbă frumoasă! Şi, cu toate acestea, nu prea eram la mine acasă în casa în care locuiam, în casa în care credeam că voi rămânea de aci încolo. Am venit la ţară, dar

casa din scrisoare n'am moştenit-o şi nici nu i-am gustat bunătăţile şi-atunci a trebuit să-mi trag dela gură, să pun ban lângă ban, să fiu zgârcit, ca după cinci ani dela venirea mea aici să mă mut în casa mea, în *castelul* meu, cum îmi place să-i spun. Dar bine că m'am văzut în casa mea! Abia aici am început a răsufla în linişte, aici nu-mi mai poruncia nimeni şi nimeni nu mă'ntreba unde mă duc, cât stau şi de unde viu; aci soarele lumina intreg asupra mea fără de nici o umbră, fără de nici o urmă de întunerec.

Când am intrat în casa mea, mi-am luat ca păzitor al casei pe Onea, un bătrân burlac care stătea ziua toată prin curte, prin grădină şi prin faţa casei, iar noaptea, vara şi iarna, dormea în gârliciul pivniţei pe păcel şi se ferea să doarmă în casă încălzită că se înăduşea din piept. Îşi băga în cap o căciulă cât un ciubăr, se acoperea cu o bituşe şi un cojoc păcurăresc, se încălţa cu opinci, cu văluele şi cu pae, cari îl apărau iarna de gerurile cele mari, iar aerul proaspăt pe care-l răsufla, îi mai liniştea năduşala lui de om bătrân şi purtat de atâtea osteneli. El era cânele meu credincios, el păzea curtea mea largă şi grădina mea lungă până jos în vale, el aduna în zorii zilei de vară şi de toamnă poamele cari se scuturau peste noapte din pomi, el da roată casei mele, el era *castelanul* meu, cum îmi plăcea să-i spun, Dumnezeu să-l ierte. Atâta se mai putea purta bietul Onea: de'ci pân'aci. În tinereţea lui fusese cioban pe malul iezerului Bucura şi pe valea Soarbelor de pe munţii Custurii, iar când stam uneori mai mult de vorbă amândoi şi-i spuneam c'am fost şi eu prin locurile acelea şi-am văzut şi eu iezerul şi caprele negre, ca şi el, săracul se'nduioşea, ofta şi ochii îi lăcrămau de dorul munţilor şi al tinereţii. În *vremea lui,* când i-a venit rândul să meargă la *căutare,* s'a dus cu tată-său la Orlat, că acolo se făcea căutarea atunci, şi tată-său ar fi vrut să-l scape cu bani de cătănie dar n'a ştiut cum să-i dea doctorului banii acolo între toţi oamenii, aşa că bietul Onea a trebuit să cătănească doisprezece ani de zile în regimentul lui *Prinde-l rupe-l de baeră.* (Aşa îi spunea Onea pe româneşte Prinţului Rupprecht von Bayern), iar în anul 1866 a fost şi el în războiu două luni, atâta cât a ţinut răsboiul, la Austerlitz şi Cânecreţ. Anii cei mulţi, petrecuţi în cătănie i-au mâncat însurătoarea şi a rămas de nu s'a mai însurat niciodată, iar acum la bătrâneţe a rămas aci cu mine care încă rămăsesem burlac.

Castelana mea era Nuţa, o fetişcană oacheşe, rumenă şi plină de râs şi de voe bună, al cărei tată murise şi a cărei mamă nu mai număra nimic pe lumea asta. Când a intrat mai întâi în casa mea, am încuiat uşa după ea şi i-am spus: „Acum rămâi aici, nu mai pleci de-aci niciodată, stai la mine în casa mea pe care s'o grijeşti ca şi când ar fi a ta; fi cuminte şi ascultă de mine că nu sunt om rău şi mincinos, cum mă vorbesc gurile rele din sat".

Se vede că i-am vorbit frumos Nuţei şi am pus adevăr în cuvintele pe cari i le spusesem, că m'a ascultat şi a rămas aci în paza mea, îngrijind de casă, de curte, de grădină, de odăi, a'nceput a toarce, a face lucruri de lână şi de strămătură prin casă; a pus pe răsboi, făcea pâne şi o cocea în cuptor, ca la o casă cu rosturi bune. La mâncare, dimineaţa îmi făcea cafea cu lapte, la prânz îmi fierbea ouă moi sau îmi făcea pâne cu unt, la amiazi supă sau ciorbă şi altceva, iar la cină ce rămânea dela amiazi sau ca dimineaţa şi la plânz. Ea postea Miercurea şi Vinerea, iar când se lăsa post de Crăciuni şi de Paşti, ştia totdeauna să facă de cină scoverzi cu vin ori tăeţei cu lapte.

Şi viaţa mea se scurgea încet şi liniştit între cei doi castelani ai mei şi între cei doi vecini cu casa mea: popa, care era tot în fereastră cu patrafirul pe după cap şi cetea peste vre-o cămeşuţă de copil bolnav dintr'o psaltire veche-veche cu desemnuri în care Adam şi Eva erau îmbrăcaţi româneşte: Eva torcând şi legănându-şi cu piciorul copilul aşezat jos în trocuţă, iar Adam săpând la pământ – şi vecinul celalalt care-şi vedea de năcazurile lui, de nu-l vedeai toată ziua, iar sara se culca odată cu găinile.

Monotonia vieţii mele dela ţară mi-o mai împrăştiau şi bolnavii cari mă căutau şi inspecţiile mele săptămânale în cele trei comune cari erau în grija mea, unde mă duceam cu automobilul când era drum bun, sau cu căruţa când era drum rău, sau călare şi pe jos când drumul era rău de tot şi iarna când se astupa drumul cu omeţi albi şi arginţii. În colo linişte, aer curat, odihnă, căldură şi curăţenie în casă, cu Onea prin curte care îşi purta trupul hodorogit şi stricat şi cu Nuţa care se purta ca un vis prin odăile curate, calde, albe, călcând pe covoarele moi şi groase încet în pantofi de lână şi în călţuni, ca să nu facă praf nici să nu tulbure tăcerea odăilor ca în castelul vre-unui calif ascuns prin oazele Arabiei sau ale Mesopotamiei.

Toţi trei se părea că eram mulţumiţi de viaţa pe care ni-o făurisem. Uneori pe faţa Nuţei trecea câte-un val de tristeţe, de frică şi de îndoială, când se gândea la viitorul şi tinereţea ei închise aci, mai ales atunci când vedea că mă pregăteam de

ducă iarăși undeva departe. Dar vorbele mele blânde o mai îmbunau și ea se silea să pară iarăși mai liniștită și mai împăcată, când mă auzia vorbind:

– Lasă că va fi bine; fii liniștită și ascultă-mă, ai răbdare.

Uneori îndrăsnea să mă întrebe:

– Până când tot așa? de ce mă faci să-mi închid lumea?

Iar eu o îmbunam mângăind-o pe obrajii ei rotunzi și rumeni, pe ochii ei căprui, pe sprâncenele ei negre și îmbinate și pe cârpa ei legată în ceafă:

– Fii cuminte, cum ai fost și pân'acum și va fi bine; lasă că vremea trece și uiți toate supărările și îndoielile de astăzi; de ce să-ți amărești viața gândindu-te la rele; lumea asta și-așa trece prea iute și cel puțin să treacă frumos; când va veni vremea bună, te iau odată cu mine la București.

– O, ce-mi tot spui de București și mă tot porți cu vorba, zicea ea nemulțumită; pân'acolo-i departe și știu că nu mă iei cu dumneata niciodată; dar să mă iei măcar odată *amunte*, că te duci pe-acolo destuleori cu automobilul; aș vrea să văd și eu cumu-i pe-acolo, că n'am fost niciodată; măcar amunte să mă iei, nu la București.

– Păi, nu vezi, Nuțo, că pe-amunte mă duc mai mult pentru oameni morți, pentru oameni înecați, spânzurați ori uciși; ți-ar plăcea să te duc să vezi cum taiu oameni morți? Las' că mergem odată amândoi, când n'oi avea nici un lucru pe-acolo; te iau cu mine și mergem cu automobilul pe Coasta Dobri, scoborîm în râu și de-acolo ne ducem pe Frumoasa în sus până'n Piatra-Albă și până pe Urdele, ca să vezi și tu munții și stânile pe unde au ciobănit moșii noștri și pe unde băciuesc fetele din Poiană toată vara și să stăm și noi pe-acolo câteva zile.

La vorbele mele Nuța tăcea și se liniștea ne cutezând să mai vorbească; poate în gândul ei zicea: „s'aștept să *videm* ce va mai fi!" și-și vedea înainte de treabă prin împărăția cea mare a curților și a casei în care o adusesem și unde rămăsese de bună voe în nădejdea unui viitor pe care nu și-l putea închipui cum va fi, sau în nădejdea unui noroc mai bun de cum îl avusese pân'aci. Casa, curtea, grădina și lucrurile casei erau toată lumea ei; dincolo de lumea *aceasta,* ea nu'ndrăsnea să se mai gândească, fiindcă vorbele mele cuminți nu-i dădeau voe. Și ea se'nchidea în lumea asta nouă pe care i-o făcusem eu. Se purta totdeauna frumos, legată în cap cu cârpă neagră sărbătoarea și cu cârpă albă-gălbue în zile de lucru, purta la gât mărgele, era îmbrăcată cu iie cu umărași, cu șire și cu ciocănele, iie care se încopcia sub barbă, nu sub urechea stângă ca la neveste; purta poale încrețite, șorț negru și crătință neagră, ciorapi și pantofi negri și nu se mai ducea la joc să joace. Era mândră în ținuta ei cuviincioasă, cu privirea ei cuminte și în portul ei țesut și cusut de mânile ei, curat, simplu, cinstit ca și sufletul ei, ca și viața ei toată.

Când lipseam de-acasă și eram dus prin sat la bolnavi ea era aci și primea pe oamenii cari mă căutau poftindu-i să șadă în sala de așteptare, mai ținându-i de vorbă ca să nu li se pară așteptarea prea lungă, sau să-și mai uite de durerile cu cari au venit: unul cu o măsea, altul cu o boloșniță, altul cu un junghiu, altul cu venin scodărit, altul bătut, așa cum sunt toți bolnavii cari vin la doctor, care de pe unde. Pe bolnavii cari mă chemau acasă îi ținea minte, sau și-i însemna pe hârtiuță și mi-i spunea când veneam acasă: unul de pe Vlașin, unul de pe valea Radei, altul pe valea lu' Pate, altul pe valea lui Bucure ori pe valea Arinei. Alteori îmi spunea că m'a căutat cineva dela bolnavul la care-am fost alaltăeri ca să-mi mai spue ce mai face, ori să-mi spue c'a venit cineva dela un mort de pe valea Vlașinului ca să mă duc să-i fac hârtie pentru înmormântare...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dup'amiazi sosia poșta, iar „fata cu cărțile" mi-aducea scrisori și reviste pe care Nuța le primea.

Când eram plecat pe sate și mă'ntorceam acasă, claxonul automobilului suna de departe și când ajungeam în fața porților casei, Nuța le deschidea, eu intram în curte și ea le'nchidea la loc în urma mea ca pe niște porți grele de mănăstire sau de castel vechiu, în vreme ce eu în fundul curții intram în garaj și opream motorul. Apoi mâncam de amiazi, dacă nu m'aștepta nici un bolnav. În alte dup'amiezi treceam pe la farmacie s'ascult radio de care eu n'aveam, ori inspectam prin comună câte-o crâșmă, câte-o măcelărie, câte-o prăvălie, mergeam să inspectez cimitirul apoi treceam pe la primărie sau pe la jandarmi să-i examinez sau să-i întreb dacă n'a venit cumva vr'un ordin dela Tribunal să mergem la munte să facem verificarea unei morți sau vre-o autopsie.

Către seară, câte-odată Nuța se mai ducea până pe la *ai lor,* iar când se'ntorcea ne apucam de cină în casa caldă la masa așternută cu fața albă, cu ciorbă, sau ochiuri, cu mămăligă cu lapte, cu aburi de pâne caldă sau clătite umplute cu dulceață de trandafiri, iar după cină, odihnă la masă; eu ceteam gazetele sau îi povesteam Nuței despre călătoriile mele cele lungi în țările răsăritului.

– Mai povesteşte-mi ce-ai mai văzut pe la Ierusalim, mă ruga ea.

– Ce să-ţi mai spun?, ziceam eu; pare că ţi le-am spus pe toate câte le-am văzut pe-acolo şi le ştii şi tu acum.

– Fie, că tot vreau să-mi mai spui că-mi place cum le povesteşti dumneata de frumos. Şi cumu-i acolo în Ierusalim la Mormântul Domnului?

– Cum să fie? începeam eu să-i spun. Acolo e o biserică mare şi'n mijlocul bisericii este o chilie mai mică şi'n mijlocul chiliei e Mormântul Domnului acoperit cu o lespede mare de marmoră albă; şi lumea intră şi îngenunche şi sărută lespedea care e sfântă şi orice lucru ai atinge de lespedea aceea, se sfinţeşte. Pe vremea Domnului, acolo era o grădină mare a unui jidov bogat, de-i zicea grădina lui Iosif din Arimatea. Acest Iosif era pretin cu Isus şi de aceea la moartea Domnului, Iosif din Arimatea a'ngropat pe Isus în cripta pe care şi-o făcuse el în grădina sa. Acolo a fost îngropat Isus şi de-acolo a'nviat...

– Nuţa asculta în vreme ce mânile ei făceau la ciorap sau torcea. Într'un rând când povesteam încet şi era târziu de liniştea cuprinsese toată casa şi curtea, Nuţa ridică capul şi-mi spune:

– Auzi ceva?

– Ce s'aud?

– Par'că bate cineva în părete lângă masă.

– Cine să bată, că dincolo e cămara, încerc eu s'o liniştesc.

Dar dac'am ascultat mai bine, am auzit şi eu o bătae uşoară în păretele de lângă noi: suna aşa cum sună vara în Iulie când îşi bate coasa şi-o auzi de departe: tic-tic-tic şi tot aşa de zece-douăzeci de ori una după alta apoi tace câtăva vreme şi porneşte să bată iarăşi. M'am întors liniştit şi zimbind i-am spus:

– Nu bate nimeni, dar este o bătae în părete; mă mir că tu n'ai ştiut pân'acum, că este *ceasul casei;* fiecare casă din lume are ceasul său care bate în părete sara şi noaptea când e linişte şi pe care îl aude ori şi cine foarte limpede când ascultă. Acesta e, nu altceva.

Mai târziu, în casă deasupra, în mirosul de busuioc, somnul mă fura în pat cu lampa aprinsă lângă cartea deschisă din care abia apucasem să cetesc.

Aşa treceau zilele una după alta, fără supărări, fără bucurii prea mari.

În anul acesta în ziua de Sfântu Gheorghe era timp frumos cu cer senin şi cu soare adevărat de primăvară. Peste noapte Nuţa se dusese tocmai în capu satului cu alte fete la fântânuţa lui Sânchetru unde popa făcea slujbă cum face în toţi anii în noaptea de Sfântu Gheorghe şi ea venise de acolo cu apă bună de leac şi îmi tot spunea ce frumos a fost noaptea şi cum mirosea a primăvară. Mă apucase un dor de ducă şi-atunci am scos automobilul din garaj, am luat pe Nuţa lângă mine şi-am eşit din curte în drum apucând la deal. Pe uliţi oameni şi copii îmbrăcaţi în haine curate iar pe la porţi acăţată frunză verde de fag. Am eşit din sat şi în Staule ne-am oprit. Prin pădurea de fag şi de alun de aci şi prin pădurea de măstacăn din Stăuini nu se mai vedea nici o urmă de iarnă: înverziseră toţi copacii, frunza crescuse, codrul era încheiat, iar satul părea o grădină cu sămănături de case albe şi verzi. Departe, pe Vârful lui Pătru, în zănoagele pleşuve şi întunecate se mai vedea zăpada stăruind, dar dincoace de vârf şi până la noi era numai verdeaţă pe de-arândul. Pe deasupra noastră sburau rândunici, iar prin pădurea de fag porumbi sălbatici în sbor iute şi sunător îşi căutau loc de cuiburi în scorburile fagilor bătrâni. În fundul pădurilor s'aude cucul cântând. Mă'ntorc spre Nuţa, ca şi când aş vrea s'o cunosc mai bine şi-i spun:

– Auzi, Nuţo, cum cântă cucu de noroc!

– Îl aud; aşa-i, cântă de noroc, dar nu cântă prea mult nici cucu, ţine cam puţin cântecul lui; dela Sânchetru încolo nu mai cântă.

– Oare de ce nu mai cântă?

– Oamenii spun că cucu i-a furat calul lui Sânchetru şi când vine acesta în ţară, cucu tace ca să nu-l audă şi să-l prindă să-l bată.

Aerul răcoritor şi aspru, cerul senin cu soarele nou de primăvară, verdeaţa, depărtările cu munţii şi cu văile din care se ridica ceaţă albă ca lâna scărmănată şi făcută caer, toate mi-aduceau dor de ducă şi-atunci m'am întors iarăşi spre Nuţa care şedea blândă la dreapta mea şi i-am spus:

– În iest-an mă duc până'n America.

– Vai de mine, zise ea mirată, şi oarecum spăriată se uită la mine. Pân'acolo-i prea departe!

– Departe, zisei eu, dar automobilul, trenul şi vaporul te duc iute.

– Fie, că-i departe, tare departe, prea departe. Tătuţu, Dumnezeu să-l ierte a fost şi el în America, în Muntana – şi-mi spunea c'a mers două săptămâni numai cu vaporu pe apă; îi tare departe, da-i ţară bogată că tătuţu mi-a adus de-acolo de toate celea, şi bani mulţi şi inel de aur şi lanţ de aur la grumaz. El a stat zece ani pe-acolo şi câştiga bani mulţi, dar tot îi era dor de casă; şi-a venit apoi acasă, a mai trăit cinci ani şi-a murit de năduşală.

Spunându-mi așa, Nuța și-a scos cârpișoara din buzunarul jachetei cu care era îmbrăcată și și-a șters o lacrimă care-i ieșise din ochi, de doru tătuță-său. M'am înduioșat și i-am spus:

– Să luăm de aici din pădure frunză de fag și să ne ducem cu ea în progadie să i-o punem la crucea tătuță-tău.

– Să ne ducem, zise ea, și sprintenă a sărit de lângă mine și s'a pierdut în pădurea deasă încunjurată de aluni.

Și a venit încărcată de frunză verde de fag și-a prins câteva ramuri la aripile mașinei și la radiator, iar pe celelalte le-a luat cu ea și s'a suit lângă mine apoi am pornit în jos spre sat, am intrat în el și ne-am scurs încet pe ulițele strâmte si strâmbe până în partea cealaltă unde e cimitirul. Aici sutele de cruci de lemn toate aveau aninate de ele frunză verde pe care o aduseseră cei vii cari nu și-au uitat de cei morți. Am pus și noi frunza la crucea de piatră a tătâne-său.

– Săracu tătuțu, a suspinat Nuța lăcrămând; a murit nemângăiat că n'a trăit să mă vadă și pe mine măritată ca pe soru-mea; era tare îngrijat că ce s'a alege de mine dupăce va muri el; de aceea când mă gândesc la el mi-i milă și vin des la mormântul lui și totdeauna i-aduc câte ceva. În Sâmbăta Paștilor ard lumină la mormântul lui; la Sfântu Gheorghe și la Arminden îi puiu pe cruce frunză verde; la Florii îi puiu mâțișori, la Ispas leuștean, iar la Sânziene îi fac cunună de iarbă cu sânziene, iar în Dumineci și la praznice plătesc Părintelui doi lei să-l pomenească la daruri.

Când ne-am întors dela cimitir, Nuța m'a întrebat cu frică:

– Și pleci de bună seamă în America?

– Așa am de gând, să plec, i-am răspuns. Când m'oi duce la București, îmi fac pașaport și pentru America; și așa am tot vrut să mă duc odată și pân'acolo; nu-i cu mult mai departe ca până la Ierusalim unde am fost.

De câte ori vorbeam de călătorii, eram hotărit să fac ce spun, de aceea vorba mea era apăsată, ca și când aș fi pornit în călătorie, așa că Nuța tăcea, asculta, nu mai zicea nimic și se silea să se împace și cu vestea asta nouă care nu era prea plăcută pentru ea.

– Te duci, da nu stai mult, se mângăia ea.

– O lună; patru, cinci săptămâni, zisei eu. Tu pân'atunci vezi de casă, de curte și de grădină, de fânațe și de toate; când oi pleca îți mai aduc o fetișoară ca să-ți ajute, să-ți ție de urît în lipsa mea, iar când m'oi întoarce ți-aduc și eu ceva mândru de-acolo, cum ți-a adus și tătuță-tău.

Și-așa, cu câteva zile înainte de Sfântul Constantin m'am pregătit de plecare la București. Adecă ce pregătire îmi trebuia? eram gata de plecare: un rând de haine mai purtate pe mine și alt rând de haine nouă în cufăr, albituri să le schimb de două-trei ori în cele trei-patru zile cât stau acolo, batiste și bani de cheltuială cât de mulți.

(Va urma.)

SERENADA

de I. V. SPIRIDON

Vântul a trecut azi noapte
Prin grădina mea bolnavă;
La 'nceput erau doar șoapte
Rătăcite prin otavă.

Mai apoi a prins s'aplece
Trestia din baltă, stuhul...
A crescut... mai sus... mai rece...
Mai tăios... vuia văzduhul...

Peste șură... Creștea 'ntruna...
A umplut de tot ograda...
Câinele bălțat și luna,
Înlemniți, sfârșiră sfada...

...Dintr'odată vântul pare
C'a slăbit din chingi înaltul...
Nu știu, par'că altă boare
Frunzelor le umple saltul...

Printr'un ochiu de nouri, luna
Svârle-un snop de raze albe...
În fereastra mea? Nebuna
Cui să-i împletească salbe?

Pentru ce s'oprește oare
Chiar la geamul meu? Glumește...
Hm!... Și ce stăruitoare...
Par'c'ai zice că citește...

...Nu știu ce m'a prins de-odată,
Iac'așa, să-i aflu șaga...
. . . .
O scrisoare 'n geam uitată:
O scrisoare dela draga.

J. W. GOETHE

CÂNTEC DE SEARĂ

Trad. de I. V. SPIRIDON

Peste vârful culmilor
E tăcerea-adâncă;
Peste vârful ulmilor
Tu mai freamăți încă.

Mulțumite-adorm pe rând
Mii de păsărele;
Mai așteaptă: în curând
Vei dormi ca ele...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DOFTORI FĂRĂ DE ARGINŢI

SFÂNTA APOLLONIA

de Dr. ALMA MOHORA-POPOVICI

Luini: Sf. Apollonia

Nici un curent de idei n'a produs atâtea caractere eroice ca religia creştină. Prin mucenicia lor şi prin felul variat al chinurilor pe care le-au îndurat mulţi din ceice au murit pentru convingerea lor religioasă, au devenit patronii consfinţiţi ai diferitelor ramuri ale medicinei.

Desprindem dintr'o scrisoare a episcopului Dionisie din Alexandria, adresată episcopului Fabiu din Antiohia, câteva lămuriri asupra muceniciei sfintei Apollonia, considerată azi în literatura internaţională ca patroana ştiinţei stomatologice. Ca atare este reprodus în vestibulul Clinicei Stomatologice din Berlin, chipul ei figurând şi în diferite tratate de specialitate după autori celebri ca: Guido Reni, Bernardo Luini, Roger van der Weyden şi alţii.

Scrisoarea redată amănunţit de către Părintele Eusebie din Cesarea în a sa Istorie Bisericească, spune, că sf. Apollonia a murit la 9 Februarie 249 d. Hr. în Alexandria, sub domnia lui Filip Arabul şi soţia acestuia Severa. Cu toate că perechea imperială nu era făţiş duşmană creştinismului, totuş n'a putut împiedeca oarecari persecuţii, cari au fost apoi desăvârşite de împăratul Deciu.

Prilejul prigonirilor l-a dat serbarea jubileului milenar al imperiului roman. Creştinii au fost schingiuiţi cu cele mai crude mijloace, casele devastate, averile confiscate – numai spre a fi induplecaţi să se lapede de credinţa lor. Ca şi alţii, diaconiţa Apollonia, mai înaintată în vârstă, n'a vrut să se supună poruncilor prigonitorilor, pentru care pricină a fost legată şi chinuită îngrozitor, prin scoaterea tuturor măselelor. În decursul suferinţelor nenorocita s'a rugat la Dumnezeu, în special pentru cei suferinzi de măsele. Când s'a terminat procedura arbitrară Apollonia a fost îndemnată din nou să se convertească la religia păgână şi ameninţată că în caz contrar va fi arsă pe rug. Ea consimţi pentru moment, de formă, ca să-şi recâştige libertatea; apoi sări în foc, curmându-şi singură viaţa. A primit mai bine moartea decât să se lapede de legea creştină întru care s'a botezat ea şi familia ei.

Au trecut secole, de când această fiinţă cu putere sufletească şi trupească uimitoare s'a jertfit pentru credinţă. Rugăciunile ei rostite în decursul suferinţelor dau curaj acelora, cari sunt chinuiţi de suferinţele cumplite ale durerilor de măsele.

Împăratul Ferdinand III şi soţia sa Maria Leopoldina au ridicat în amintirea Sf. Apollonia în biserica Augustină din Viena o capelă în semn de recunoştinţă pentrucă fiul lor, moştenitorul tronului, a fost scăpat de durerile de măsele. Această capelă a fost nimicită mai târziu. În 1785 însă cineva şi-a adus din nou aminte de sfântă, aşezându-i icoana într'o capelă din Hofkirche (Totenbrüderschaftskapelle).

De altfel Sf. Apollonia nu e singura sfântă care vine în ajutorul suferinzilor de dinţi. I. A. Candrea pomeneşte despre Sf. Antipa căruia i se roagă credincioşii (în ziua de 11 Aprilie), „spre a fi feriţi de dureri de măsele." Această putere a sfântului Antipa o aminteşte şi Mitropolitul Dosoftei în Sinaxarul din 1683, zicând: „ceice-l vor pomenì vor fi feriţi şi apăraţi de patime şi alte boale şi de *nesuterita* durere a dinţilor."

S'au dovedit şi alţi sfinţi gata de a interveni în neputinţe asemănătoare, spune tradiţia.

Astfel, în dureri arzătoare de gingii Sf. Laurenţiu, în cazuri de erupţie dificilă (creşterea sau ieşirea grea) a măselei de minte, care de obiceiu

Central University Library Cluj

iese în vârstă mai avansată, producând complicaţiuni şi dureri mari, se recurge la ajutorul Sfintei Lucia şi Sf. Ignatiu, iar la extracţii (scoaterea măselelor) sunt amintiţi ca protectori Sf. Cosma şi Damian – care de altfel sunt în general patronii chirurgilor.

Autoarea Hedwig Lidfross Strömgren în cartea sa „Ein Stück Kulturgeschichte. Die Zahnheilkunde im XVIII Jahrhundert" aminteşte că în Danemarca şi Sf. Petru este adesea implorat în cazuri de dureri de dinţi; asemenea şi Sf. Ana.

Din cele arătate mai sus putem trage o concluzie sigură: omenirea a fost în toate timpurile mult încercată de suferinţe în special de cele ale bolilor de gură şi durerea de măsele a fost întotdeauna un chin foarte greu de îndurat. Iată de ce lumea, care a trăit sub influenţa mistică, dar binefăcătoare a religiei, a recurs atât de des la ajutorul ei, prin interpreţi atât de numeroşi.

AŞEZĂMINTE BISERICEŞTI

MĂNĂSTIREA ROHIA

de IOSIF E. NAGHIU

În apropierea orăşelului Târgu-Lăpuşului (Jud. Someş) e un sătuc, în care duhul ortodox al locuitorilor a înălţat acum, după războiu, o mănăstire închinată *„Adormirii Născătoarei de Dumnezeu"*. Sătucul e vechiu. E pomenit mai întâiu în 1323 cu numele Ruhy (Monografia judeţului Solnoc-Dobâca. Tom. V. Dej, 1901, p. 571). Numirea derivă probabil din cuvântul slavon *rogu*, care înseamnă corn sau culme.

Din secolul XVI a fost mereu în proprietatea nobililor unguri. Dintre menţiunile relative la Rohia, citez un amănunt: la 1659 Principele Apaffi dă diplomă de nobil lui Gheorghe Todoran. Locuitorii au păstrat cu sfinţenie credinţa ortodoxă. În secolul XVIII s'au făcut câţiva uniţi, dar după câtva timp au revenit la ortodoxie. Biserica a fost edificată în 1803. Locuitorii din Rohia, fiind iobagi persecutaţi mereu de nobilii unguri, n'au putut dura ceva mai important. După războiu, eliberaţi de sclavia nobililor şi chemaţi la viaţă culturală şi religioasă, au înălţat lângă satul lor, intr'o pădure deasă, o mănăstire – cea mai mare mănăstire din Eparhia Clujului. A fost sfinţită în 15 August 1926 de Episcopul Nicolae Ivan, înconjurat de un sobor de preoţi, asistat de mii de credincioşi din tot Nordul Ardealului. („Renaştea", 1926, An IV, Nr. 35, p. 2–3). În pădurea satului se naştea un focar de spiritualitate ortodoxă şi românească, o vatră pedagogică, dela care radiază razele credinţei, mângăerea, sfatul şi exemplul muncii călugăreşti.

Mănăstirea Rohia a devenit chiar din anul sfinţirii, loc de pelerinaj. Fără tradiţie, fără nimbul miracolului, a devenit loc de pelerinaj din cauza necesităţii de a găsi un loc de reculegere sufletească. Sufletul mistic de azi a găsit pe Hristos în acel tainic colţ de pădure. Mulţimile de credincioşi cari în fiecare an la Sf. Mărie (15 August) merg în pelerinaj la Mănăstirea Rohia, inspirate de adânca trăire religioasă, au versificat istoria Mănăstirii „Sfânta Ana":

Anuţa, copilă blândă
În vârsta cea mai plăpândă,
Nici zece ani n'a 'mplinit
Şi lumea a părăsit.
Sufletul ei cel curat
Către ceruri s'a 'nălţat.
Şi cu glasu-i de copilă
Cerut-a Domnului milă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Icoană ortodoxă

Mănăstirea Rohia

A rugat pe Domnul sfânt,
Să trimită pe pământ,
Ca să ni se-arăte-anume
Un loc sfânt de închinăciune.
Domnul ruga a primit,
Locul s'a descoperit,
Loc frumos ca'n paradis,
Arătat nouă prin vis,
Şi prin crucea Domnului,
Mântuirea omului.
La poalele munţilor,
În liniştea codrilor,
La Rohia 'n codrul des,
Maica sfântă şi-a ales
Loc la chipul său cel sfânt
Şi la toţi cei cu credinţă
Să le-aducă uşurinţă,
Iertarea păcatelor,
Vindecarea boalelor,
Ajutor şi mângăere,
Pentru toţi cei cu durere.

(Cântece religioase şi carte de rugăciuni. Rohia, p. 25–26).

Credincioşii au compus şi poezii religioase pe cari le cântă când vin la mănăstire. Iată începutul uneia:

Să plecăm cu mic cu mare
Ca să prăznuim serbare.
Sărbătoarea Maicii Sfinte
Celei de toţi preamărite...

. . . .

La Rohia se adună
Multă lume împreună
Să se roage'n mănăstire,
Pentru-a lumii fericire.
Popi, călugări şi popor
Stau la rugă în sobor,
Căci acolo sus în codru,
Rugăciunea-i mai cu modru.

Venit la mănăstire, intonând aceste cântece, asistă la liturghia arhierească, se roagă, se'mpărtăşeşte şi după câteva clipe de adâncă reculegere se reîntoarce mulţumit.

Dela Mănăstire acum,
Cu sufletul uşuraţi,
Noi pornim iarăşi la drum,
Ca creştini adevăraţi.
Îţi cântăm Sfântă Fecioară
Că prin Fiul tău, o, dragă,
S'au încreştinat popoară,
Ce cuprind o lume 'ntreagă.
Sfântă eşti Marie-Mare,
O, aleas-o între sfinţi,
Tot Românul azi te are,
Apărătoare'n biruinţi.
Graniţele blestemate,
Tocmai în ziua adormirii,
De Români au fost sfărmate,
Eşti deci sfânta izbândirii.
Visul nostru secular,
Izbândindu-se, Curată
Maică, prin cerescul har,
De Români fi lăudată!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântecele religioase ale poporului în legătură cu pelerinajul la Rohia au fost publicate într'o broşură – *„Cântece religioase"*, ca Nr. 1 al bibliotecii „Sf. Ana". Ele dovedesc că şi azi poetul anonim are intense trăiri religioase pe cari le eternizează în creaţii poetice sincere. Viaţa monahală, cu farmecu-i ingeresc, atrage spre mănăstire mulţi creştini. Azi sunt vre-o 15 călugări, dintre cari unii fac studii teologice la Seminarul monahal din Cernica-Ilfov. Între zidurile mănăstirii, caşi în trecutul românesc, se desvoltă şi o apreciabilă activitate manuală.

Am schiţat în linii generale cea mai mare mănăstire din Episcopia Clujului. Încheiu cu versurile lui Nichifor Crainic:

Mănăstire, mănăstire,
Sufletul pe care-l porţi,
Este supravieţuirea
Milioanelor de morţi.

VITRINA CĂRȚII

CRONICA LITERARĂ

Vasile Militaru: VIERMI ȘI STELE. Fabule. Volumul II. Ediția II. București, Cartea Românească, 1937, în 8⁰, 234 p.

Vasile Militaru e incontestabil cel mai talentat fabulist contimporan. Lira D-Sale e multicordă; are însă ca gen preferat fabula, cu care va urca Olimpul literilor românești. A fost remarcat de Alexandru Vlahuță. Scriam și în *Arhiva Someșană* Nr. 22, p. 215-216, că înainte cu vre-o două decenii, tinărul Vasile Militaru s'a prezentat *„Maestrului"* Al. Vlahuță cu un caet cu versuri și l-a rugat să i le cenzureze. Vlahuță i-a răspuns cam plictisit: „Dragă tinere, prea sunteți mulți cei cari veniți la mine cu asemenea caete și am pierdut și curajul și răbdarea de a le mai citi, căci până acum n'am găsit unul care să fi răsplătit timpul meu pierdut citindu-le caetele. De aceea nu pot primi caetul D-Tale." Tinărul poet îi răspunde: „Măestre, iertați-mă că am venit să vă tulbur și eu aducându-vă caetul meu de versuri, dar eu nu sunt grăbit: aș putea aștepta 5-6 luni; poate că în acest interval de timp veți citi măcar una din poeziile mele și din citirea uneia, Dv. veți înțelege desigur, dacă mai merită să citiți și restul, sau dacă caetul e vrednic de asvârlit în foc. De aceea v'aș ruga să-mi rețineți caetul și să-mi îngăduiți a veni după rezultat peste câteva luni." După acestea, Vlahuță luă caetul și-i spuse să vină după opt zile. După opt zile, când bate la ușa poetului, aude – spre surprinderea lui – că d-na Vlahuță anunță pe Al. Vlahuță cu multă bucurie: „A venit dl Militaru." Vlahuță l-a întâmpinat cu salutul: „Bine-ai venit, iubite coleg", l-a îmbrățișat și l-a sărutat.

Deschizând volumul *„Viermi și stele"* găsim frumoasa fabulă *„Două hârci și niște viermi."* În cimitir viermii rod cadavrul unei regine și al unei femei sărace. Nu le pot deosebi. Învățătura din această fabulă e

„Că 'n morminte
Nici chiar viermii care rod din carnea lor
N'au cum să deosibească pe 'mpărat de cerșitor."

Versurile ne amintesc stilul dela parastas „unde împreună sânt, împărații și săracii." În *„Narcis"* combate modernismul în artă. *„Narcis"*, un cățel care trăiește pe lângă o casă bună, se dă jos din trăsură și mănâncă stârvuri de pe lângă garduri

Sunt și oameni, ce mai ales în artă,
Fac tot la fel cu el!
Adică din ce ține sub slavă-l Dumnezeu,
Din ce-a cântat culoarea: din ce-a cântat Orfeu,
Din ce ciopleşte dalta: din cele ce s'au scris
Ei gustă câte-o-dată, ce gustă azi **„Narcis."**

E o gravă erezie a timpului nostru, că păcatul e obiect de artă. Cântat de poet, mistificat de filosof, sau plasticizat de artist, păcatul e tot păcat și e condamnabil.

La fel de reușite sunt și celelalte fabule: Cele două ceasornice, Dreptatea și vicleșugul, Lupii binelui, Mesteacănul lui Dionis, Focul arde, mierea piere, Boii și măgarii, Țara cea cu putred mărul, etc.

În prefața Bibliei apărute în 1936, Î. P. S. Sa Patriarhul Dr. Elie Miron Cristea laudă pe Vasile Militaru pentru versificarea Psalmilor. Ce lauri ar merita pentru versificarea altor imnuri religioase, pe cari le așteptăm cu drag?

IOSIF E. NAGHIU

Dr. Vasile Bologa: COLINDE POPORALE DIN ARDEAL, CULESE LA SĂRBĂTORILE NAȘTERII DOMNULUI ÎN 1900. Sibiu, 1937, în 8⁰, 98 p.

P. C. Părinte Dr. Vasile Bologa, cunoscut în publicistica pedagogică, a publicat recent un volum de colinde. În 1900 își îndrumase elevii să adune colinde. Elevii i-au prezentat diverse colinde pe cari le-a păstrat pentru *„zile mai bune."* Acum, la bătrânețe, a recitit manuscrisele foștilor săi elevi, și le publică într'un volum executat în frumoase condiții tehnice. Cuprinde 85 de colinde din Ardeal (jud. Sibiu, Făgăraș, Alba, Hunedoara, Târnava-Mică).

Fapta P. C. Prot. Dr. V. Bologa e vrednică de toată lauda.

I. Mateiu: AL PATRULEA AN DE LUPTĂ. Cluj, Tip. Eparhială, 1937, în 16, 24 p. (Frăția Ortodoxă Română, Nr. 14.)

În 1933 în capitala Ardealului s'a întemeiat „Biblioteca Asociației Mirenilor, Frăția Ortodoxă Română" cu scopul de a publica lucrări relative la problemele ortodoxiei active. Până acum, au apărut 14 broșuri, scrise de autori cunoscuți: prof. I. Lupaș, S. Pușcariu, G. Bogdan-Duică, Î. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, Păr. S. Stanca, Dr. I. Mateiu, V. Moldovan, etc. Broșura recentă a dlui prof. Dr. I. Mateiu e raportul despre activitatea F. O. R.-ului în 1937, citit la congresul general dela Oradea (6-8 Noemvrie 1937.)

Cronica unui an de activitate, prezentată în stil cuceritor de dl I. Mateiu, e o lectură osebit de constructivă.

IOSIF E. NAGHIU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CE S'A ÎNTÂMPLAT ÎN LUNA TRECUTĂ?

La noi

M. S. Regele Carol II

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NOUA RÂNDUIALĂ DIN ROMÂNIA. Odată cu demisia d-lui Octavian Goga M. S. Regele a chemat în fruntea treburilor țării un guvern de uniune națională menit să coboare în viața obștească o mai bună rânduială și mai multă pace. În fruntea noului guvern se găsește însuși I. P. S. Patriarh Miron. Ca și în trecut, cârmuitorul Bisericii neamului este alături de capul statului pentru a îndruma țara pe drumul păcii și al propășirii. Noul guvern din care fac parte aproape toți foștii președinți de consiliu a așezat starea de asediu și cenzura pe întreg cuprinsul țării, a interzis funcționarilor să mai facă parte din partidele politice; în slujbele de prefecți județeni a numit coloneli, în cele de primari urbani a numit înalți funcționari, iar în fruntea satelor a rânduit gospodari fără legături formale cu partidele politice. Toate aceste măsuri au fost luate cu gândul înțelept și curat de-a despoliticianiza viața de stat.

In locul vechei Constituții s'a alcătuit o nouă Constituție în care puterea factorului executiv e sporită și'n acelaș timp e diminuată puterea factorului electoral. Dintre înoirile introduse în noua Constituție amintim următoarele: numărul deputaților și senatorilor se va micșora. Deputații se vor alege pe șase ani, iar senatorii pe nouă ani. Jumătate din senatori vor fi numiți de M. S. Regele. Dreptul de alegător îl vor avea cetățenii (bărbați și femei) cari au împlinit vârsta de 30 ani și cari pot dovedi că au ocupație productivă.

Noua Constituție îngădue pedeapsa cu moartea pentru criminali ca și pentru jefuitorii avutului public.

Căsătoria civilă a cetățenilor va fi urmată în chip obligator de căsătoria religioasă. Biserica ortodoxă și-a păstrat, după cum era și firesc, și'n noua Constituție cinstea de Biserică dominantă a Statului.

Noua Constituție a fost supusă învoirii poporului român. In ziua de 24 Februarie poporul s'a rostit entuziast și unanim pentru noua Constituție. Din peste patru milioane de cetățeni cari s'au prezentat la vot abia vre-o 5000 s'au găsit să voteze contra. Numărul acestora nealcătuind nici măcar un sfert de procent din numărul total al voturilor, se poate spune că noua lege fundamentală a Statului român a fost învoită de unanimitatea obștei cetățenești.

Constituția Regele Carol II-lea a fost promulgată în cadre deosebit de solemne Duminecă 27 Februarie 1938. Ea va inaugura

I. P. S. S Patriarhul Miron, Președintele consiliului de Miniștri

o nouă epocă în viața de stat a României. La drum nou, toată suflarea românească se cuvine să spună un adânc simțit: Doamne ajută.

MISTERUL BUTENCO. La începutul lunei trecute apele vieții românești și chiar internaționale au fost tulburate de misterioasa dispariție a d-lui I. Butenco, însărcinatul de afaceri sovietic dela București.

La început unii socoteau că dispărutul a fost răpit de niscai „fasciști„ români. Alții credeau că răpitorii trebuiesc căutați în lagărul bolșevic, cazul Butenco nefiind decât o reeditare a misterioasei dispariții de acum câțiva ani a generalului Kutiepov. După vreo săptămână de zdroabă însă, taina a fost dezlegată printr'o scrisoare a dispărutului adresată Legației sovietice din București.

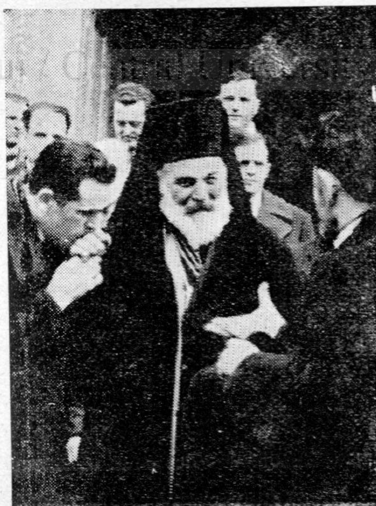
In această scrisoare d-l Butenco mărturisește că a fugit din proprie inițiativă, de frica agenților G.P.U.-ului cari îl urmăreau de mai multă vreme și că acum se găsește bine mersi în Roma. Il mistue însă grija de soarta soției și fiicei sale, cari se găsesc în Rusia și cari desigur vor suferi pe urma fugei sale. După cum era și firesc, cazul Butenco a stârnit o mare sensație în opinia publică europeană.

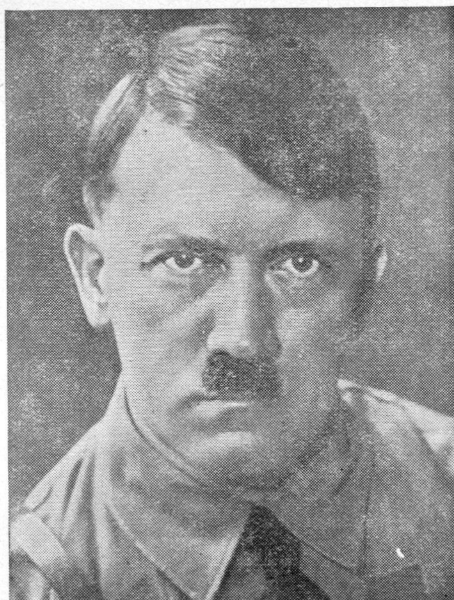
D. Schussnig

La alții

NOUL PATRIARH AL JUGOSLAVIEI. In ziua de 21 Februarie a avut loc alegerea Patriarhului de către Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe din Jugoslavia. Dintre cei trei candidați propuși de Sf. Sinod Inalta Regență a confirmat pe I. P. S. Mitropolit Gavril Dojici al Muntenegrului. Inscăunarea s'a făcut în aceeași zi în cadrul unor solemnități simple. Noul Patriarh are numai 57 de ani, este doctor în teologie dela Atena, a fost un colaborator apropiat al defunctului Patriarh Varnava în lupta contra Concordatului și are merite deosebite în opera de unire a Muntenegrinilor cu Sârbii. Din partea noastră îi urăm o păstorire bogată, pe aceeaș linie de demnitate a înaintașului său neuitat.

I. P. S. S. Patriarhul Gavriil al Jugoslaviei

Führerul

DOUĂ DISCURSURI. Cu prilejul împlinirii alor cinci ani de regim național-socialist în Germania, d-l Hitler a rostit în Reichstag un important discurs. Führerul a arătat nenumeroasele înfăptuiri ale noului regim, constatând cu mândrie că Germania se găsește pe drumul unei sigure ascensiuni. Conducătorul Reichului a declarat că dorește pacea, dar e gata să înfrunte și războiul, dacă interesele Germaniei îl vor cere. In discursul său d-l Hitler n'a uitat să pretindă retrocedarea coloniilor, pe care le-a avut Germania înainte de tratatul dela Versailles. La sfârșit a îndreptat o aspră filipică împotriva comunismului. Discursul Führerului a fost transmis și de posturile radiofonice din Austria și Cehoslovacia.

*

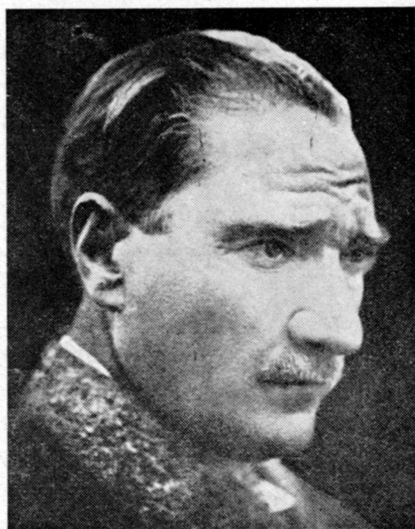
D-l Schussnig a rostit un discurs tot atât de important în Parlamentul austriac. Cancelarul Austriei a declarat că Austria este o țară germană, dar că independența ei va fi totuși menținută.

Inainte de cele două discursuri d-l Schussnig avusese o intrevedere cu cancelarul Germaniei. Pe urma acestei întrevederi național-socialismul a căpătat oficial libertate de mișcare în Austria. Chiar dacă nu s'ar ști aceasta, s'ar putea deduce logic, fiindcă în noul guvern austriac ministru de interne este un național-socialist de marcă.

Faptele petrecute de curând în Austria şi Germania sunt insuficiente pentru a putea risca profeţii cu privire la viitorul apropiat al celei dintâi ţări. Totuşi marşurile masive ale naţiştilor austriaci, ca cel recent dela Gratz, sunt caracteristice pentru probabila desfăşurare a evenimentelor.

CONFERINŢA INŢELEGERII BALCANICE. In ultimele zile ale lunei trecute s'a ţinut la Ankara conferinţa reprezentanţilor Inţelegerii balcanice. Ea s'a desfăşurat într'o atmosferă de desăvârşită armonie. Reprezentanţii României, Jugoslaviei, Greciei şi Turciei au putut constata şi cu acest prilej importanţa pe care o are Inţelegerea balcanică în viaţa politică internaţională. La sfârşitul conferinţei s'a dat un comunicat în care se spune între altele că Jugoslavia şi România consideră chestiunea etiopiană consumată şi că aceste ţări vor recunoaşte imperiul italo-abisinian. Se speră, tot în comunicat, că şi Grecia şi Turcia se vor conforma în curând acestei atitudini.

DEMISIA D-LUI EDEN dela Ministerul afacerilor externe al Angliei a stârnit mare vâlvă în opinia publică mondială. Şi cu drept cuvânt. Fiindcă ministrul demisionat era cel mai neînduplecat apărător al ordinei existente în Europa şi al alianţei franco-engleze menite să se opună în caz de lipsă tendinţelor revizioniste ale axei Berlin-Roma.

D. Kemal Ataturk, gazda conferinţei Inţelegerii Balcanice

Urmaşul d-lui Eden este lordul Halifax, care pare gata să înceapă convorbiri cu Berlinul şi cu Roma pentru o apropiere anglo-germano-italiană.

Se crede totuşi că aceste tratative nu vor sfârşi prin izolarea Franţei şi prin ruperea alianţei anglo-franceze. Nici nu o doreşte nimenea. In faţa acestei situaţii Franţa se agită căutându-şi un drum de reculegere. Unii vorbesc chiar de posibila formare a unui guvern naţional menit să redea Franţei prestigiul internaţional, pe care frontul popular i l-a cam boţit.

D. MILAN HODZA preşedintele consiliului de miniştri cehoslovac a împlinit de curând vârsta de 60 de ani.

JUGOSLAVIA A RENUNŢAT LA CONCORDAT. „Monitorul Oficial" din Belgrad publică un comunicat, care arată că Sf. Sinod, convocat în sesiune extraordinară, după ce a examinat proectul de lege asupra concordatului, între Regatul jugoslav şi Sfântul Scaun, semnat în ziua de 25 Iulie 1935, crede de datoria sa să ceară guvernului un comunicat precis, care să afirme că proiectul de lege privitor la concordat a fost înlăturat definitiv dela ordinea zilei şi abolit.

Viitoarea soţie a Regelui Zogu al Albaniei: D-şoara Geraldine Apponyi, mlădiţă a cunoscutei familii de conţi ungari

Şeful guvernului într'o comunicare confidenţială adresată Sf. Sinod în ziua de 1 Februarie 1938, confirmând comunicarea precedentă a declarat:

„Concordatul cu Sfântul Scaun nu va mai fi prezentat reprezentanţilor naţiunii pentru ratificare, iar guvernul regal în toate actele viitoare privind raporturile sale cu Sfântul Scaun şi în toate legiuirile privitoare la situaţia bisericii romano-catolice în Regatul jugoslav, va respecta în întregime şi va aplica principiul egalităţii".

Faptul constituie una din marile biruinţe ale Bisericii ortodoxe sârbeşti, care a ştiut s'o obţină prin solidaritate, energie şi jertfe de sânge impresionante. Exemplul acesta eroic ne vorbeşte mult şi nouă. După triumful obţinut, Sf. Sinod al Bisericii sârbeşti a anulat sancţiunile religioase luate contra membrilor guvernului şi a altor persoane cari votaseră Concordatul. Astfel pacea s'a restabilit în regatul vecin, spre bucuria credincioşilor dreptmăritori din Jugoslavia şi spre mândria ortodoxiei de pretutindeni.

Ghiveciu

O graţioasă pagodă din China, cu o vechime de peste 1500 de ani

MADAGASCARUL UN ADEVĂRAT CANAAN. In legătură cu problema evreiască, în timpul din urmă se vorbeşte mult despre colonia franceză Madagascar. La expoziţia din Paris a fost arătată şi această insulă cu viaţa şi bogăţiile ei. S'au arătat statistici uimitoare, din care rezultă, că Madagascarul e un adevărat Canaan, unul din cele mai bogate locuri din lume.

Aici e patria orezului, porumbului, cafelei, vaniliei şi altor plante exotice şi cereale.

Orezul de toate felurile creşte pe întinderi mari şi sălbatec, dând patru tone de orez la hectar.

Pe lângă orez, care este hrana principală a indigenilor socotit de aceştia ca o plantă sfântă, se cultivă apoi porumbul, cu două recolte pe an.

Mai creşte un fel de soia, numită mazărea capului, foarte hrănitoare şi gustoasă, din care se exportă peste 15 mii tone în Statele Unite şi Anglia.

Madagascarul e apoi patria cafelei şi a vaniliei, care preparată cu parfumuri s'a vândut cu peste 2500 lei Kgr.

Madagascarul are mari bogăţii şi sub pământ, în cărbuni, grafit, aur, fer, pirită de fer şi alte minerale.

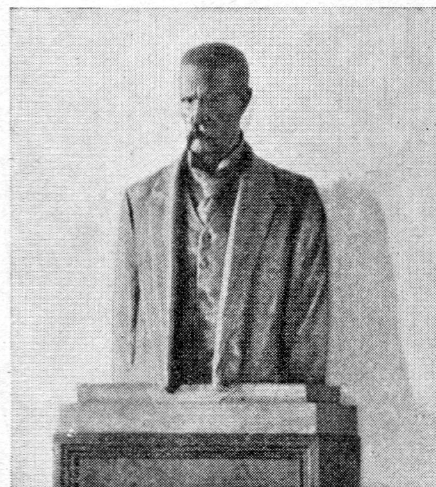
Apoi cele 10 milioane hectare de păduri, întinse pe o zonă de 1500 km. lungă şi 125 lată – nestrăbătută încă – sunt o altă bogăţie mare a acestei insule.

Socotind că Madagascarul, pe o suprafaţă de 109 mii Kmp. (cât Franţa) are d'abia o populaţie de peste trei milioane locuitori, ar putea primi şi hrăni încă de zece ori pe atâţia (30 milioane locuitori), deci ar putea cuprinde pe toţi evreii din lume. In felul acesta, s'ar rezolva şi chestiunea evreiască şi ar fi bine de toţi: şi de evreii care n'ar mai fi sarcină nimănui, şi de ţările cari nu-i mai pot suferi între hotarele lor.

CRONICĂ PLASTICĂ. Tânărul profesor de desemn, dl *Al. Tohăneanu*, cunoscut prin activitatea de publicist pedagogic (în legătură cu pedagogia desemnului) debutează cu o expoziţie de pictură în sala prefecturii din capitala Ardealului. Nu e lucru uşor să ajungi la întocmirea unei expoziţii. Pe lângă talentul care împreună cu munca dă pictorului putinţa de a avea materialul necesar, trebuiesc foarte multe.

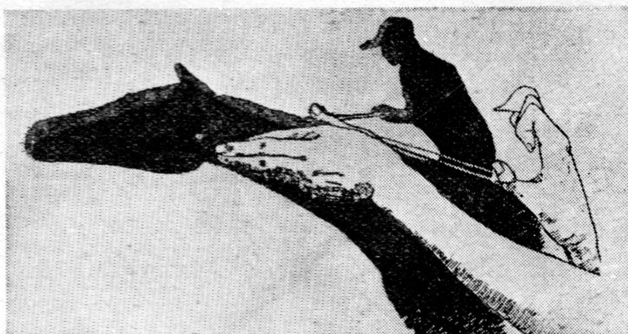
Trecând peste toate aceste dificultăţi materiale, d-l Al. Tohăneanu, a organizat o expoziţie reuşită. Expune 47 de tablouri (27 în ulei, 14 în acuarelă şi 6 desene). Dintre tablouri, menţionăm mai ales cele din satul lui Coşbuc şi din regiunea Năsăudului.

I. E. N.

T. Masaryk
bust în aula Universităţii din Brno

MASARYK ŞI DEMOCRAŢIA. In convorbirile sale cu Karol Capek *(Entretiens avec Masaryk, Paris, ed. Stock 1936)* preşedintele eliberator, după ce declară că socialismul său este pur şi simplu *„iubirea aproapelui"*, face o profesiune de credinţă distrugând farsa teoriei egalităţii oamenilor:

„Nu cred în egalitate, în egalitatea absolută: nu găsim egalitate printre stele mai multă decât printre oameni. Totdeauna au fost şi vor fi indivizi care, mulţumită darurilor lor, mulţumită deasemenea unor împrejurări peste putinţă de controlat, vor putea înfăptui şi obţine mai mult, totdeauna va fi o ierarhie printre oameni. Dar ierarhie înseamnă ordine, organizare, disciplină, comaneament şi ascultare, şi nu exploatarea omului de către om. Nu accept deci comunismul."

Nu e fotografia unui călăreţ veritabil, ci umbra unor mâni iscusit aşezate

DELA LUME ADUNATE

Viața veselă

— *El:* Spune-mi un singur cuvânt și sunt fericit...

— *Ea:* Idiotule!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROFESORUL DISTRAS

Elevul înaintea hărții cerului instelat: „Domnule profesor, nu găsesc steaua polară."

Profesorul distrat: „Vezi, încăodată nu știi unde îți pui lucrurile."

RĂSPUNSUL BEȚIVULUI

La restaurant - chelnerul către bețiv: Domnule, s'a inecat o muscă în paharul Dvoastră.

— Ah, ce moarte frumoasă, răspunse bețivul flegmatic.

FEMEIA TOT FEMEE

Un domn se plânge la cafenea unor pietini:

— Inchipuiți-vă ce nenorocire mi s'a întâmplat! Cobor din autobuz, nevastă-mea a călcat rău și, de durere, a leșinat. Lumea s'a adunat, a ridicat-o și a dus-o într'o prăvălie. Până la urmă, ches'ia asta m'a costat 1500 Lei.

— Cum asta - intrebară ceilalți?

— Așa că prăvălia era... a unei modiste.

IMBOGĂȚIȚI DE RĂSBOIU

Fata cântă la pian din Mozart și esclamă:

— Mamă, ador pe Mozart!

— Știi ce, dragă, zice mama, invită-l pe mâne seară la cină.

IN AMERICA

— Sunt regele chibriturilor!...

— Fii bun și depărtează-te, căci eu sunt regele petrolului.

LA RESTAURANT

Într'un restaurant cu orchestră:

Clientul, arătând spre felul de mâncare ce i s'a servit, întreabă:

— Ce-i asta:

Chelnerul, atent la orchestră:

— E o bucată din „Văduva veselă", domnule.

CICALĂ

— De doi ani de zile nu i-am mai adresat neveste-mi un cuvânt - se spovedește d. Martinescu unui prieten pe care nu-l mai întâlnise de mult.

— Și de ce? il întreabă, nedumerit prietenul.

— Ca să n'o mai întrerup...

DIAGNOSTIC

Medicul, ieșind din camera bolnavului, un burghez chiabur, e asaltat de familie și de moștenitor:

— Mai sunt speranțe, doctore?

— Nicio speranță, doamnelor și domnilor. Se va vindeca cu siguranță...

ZGÂRCENIE

Scoțienii trec de oameni foarte zgârciți. Se povestește despre unul, că trebuind să călătorească dela Edinburg la Londra, în fiecare stație sărea din vagon și da fuga la casa de bilete.

— De ce cobori în fiecare stație? il întreabă un călător.

— Ca să-mi cumpăr bilet de tren până la gara viitoare.

— De ce nu iei un bilet întreg până la Londra?

— Ei, să vezi de ce. Medicul pe care l-am consultat mi-a spus că pot să mor din clipă în clipă. Și atunci de ce să cheltuesc banii de geaba cumpărând bilet pe distanța întreagă?

PSIHOLOGIE CONJUGALĂ

— De ce-mi tot amintești de escapada aceea? Credeam că ai iertat-o și ai uitat-o.

— Da, dar dacă iți amintesc mereu de ea, e pentrucă nu vreau să uiți că am iertat-o și am uitat-o...

Bibliografie

- *Onisifor Ghibu: Ordinul Franciscanilor Conventuali (Minoriţii) din Transilvania.* Viaţa, organizaţia şi activitatea lui, pe baza documentelor confiscate de autorităţile româneşti. Cu 55 facsimile şi ilustraţii. Vol. I. Bucureşti, Ed. „Universul", 1938. Pag. 771. Lei 300.
- *Onisifor Ghibu: Ordinul Franciscanilor Conventuali din Transilvania,* pe baza corespondenţei membrilor lui şi a documentelor din arhiva Ordinului, a Ministerului Educaţiei Naţionale, a Ministerului Cultelor şi a Ministerului de Externe român. Cu o introducere despre personalitatea juridică a Ordinelor călugăreşti catolice şi cu concluzii despre politica religioasă a Statului român. Bucureşti. Ed. „Universul", 1937. Pag. 363. Lei 200.
- *Atanasie Popa: Biserici vechi de lemn din Transilvania şi Maramureş,* cu ilustraţii. Bucureşti. „Cartea Românească", 1927. Pag. 100.
- *Atanasie Popa: Biserici vechi de lemn româneşti din Ardeal.* Cu ilustraţi. Bucureşti. „Cartea Românească" 1932. Pag. 95.
- *I. Coman: Geniul Sf. Grigorie de Nazianz.* Bucureşti „Institutul român de bizantinologie", 1937. Pag. 63. Lei 35–.
- *Ioan G. Coman: Sf. Grigorie de Nazianz despre Impăratul Iulian.* Bucureşti. „Institutul rpmân de bizantinologie" 1938. Pag. 164. Lei 120.–.
- *D. Fecioru: Asterie Episcopul Amasiei.* Viaţa şi opera. Bucureşti. „Bis. Ort. Rom." 1938. Pag. 73.
- *Ion Vârtosu: Pagini din autobiografia lui Eufrosin Poteca.* Bucureşti. Tip. Cărţilor Bisericeşti. 1937. Pag. 19.
- *Const. C. Pavel: Problema răului la Fericitul Augustin.* Studiu de filosofie morală. Bucureşti. Ed. „Universul" 1937. Pag. 223. Lei 100.
- *Paul de Kruif: Vânători de microbi.* Trad. de Prof. Dr. Val. L. Bologa şi Dr. Lia Dima. Ed. Lepage, Cluj. Pag. 371.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE

APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMAR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

o-o

Cel mai vechiu și mai bun organ pentru știința și viața bisericească din Ardeal este

Revista Teologică

Apare lunar sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Redactor: Prof. Gr. T. Marcu. Redacția și Administrația: Sibiu, Academia teologică „Andreiană". Abonament anual: Lei 260.

Foaia religioasă a satelor noastre este

Lumina Satelor

Apare săptămânal, cu suplimentul „Oastea Domnului". Redacția și Administrația: Sibiu, Strada Mitropoliei 32. Abonament anual: Lei 150.

„CĂRȚILE VIEȚII"

colecție îngrijită de

P. S. S. NICOLAE COLAN

episcopul Clujului.

Au apărut:

1. G. M. Ivanov: RODURI DIN CÂMPUL EVANGHELIEI. Pag. 140, Lei 45.
2. Grigore Popa: STILURI DE VIAȚĂ. Pag. 137, Lei 45.
3. Pr. Ion Goron: TÂLCUIRI. Pag. 141, Lei 45.
4. Pr. Il. V. Felea: DUMNEZEU ȘI SUFLETUL ÎN POEZIA ROMÂNĂ CONTIMPORANĂ. Pag. 111, Lei 40.

De vânzare la Librăria Eparhială, Cluj, Piața Cuza Vodă 6

o-o

Nu uitați să Vă înoiți abonamentul la „Viața Ilustrată" și să recomandați revista prietinilor și cunoscuților D-Voastră. „Viața Ilustrată" este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet și desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

ÎN ACEST NUMĂR:

---o-o---

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. - Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj